

לבד מול הצבא המצרי כולו - טנק בודד בתוך חטיבת חי"ר מצרית

מאת: מוטי רוזנברגר

פרק ראשון - הקדמה:

אכן, כבר עברו 40 שנים, ואכן, כמו שכתב אלי פעם ירון פיק: "...החל רעש הזחלים בלילה ההוא לזמזם באוזני, את הרעש הזה לא ניתן להפסיק..." ואני מוסיף על דבריו: "הרעש אינו פוסק...אלא הולך וגובר. ועם כל יום, כל חודש, כל שנה, נעשה חזק יותר...רועם יותר...מחריש יותר...."

מעולם לא חשבתי לכתוב את "הסיפור שלא סופר". תמיד בחרתי להדחיקו. מעולם לא חשתי שהיינו גיבורים, כי בסך הכל היינו נערים, נערים שהבינו שהם מגנים על הבית, על המשפחה. נערים נטולי פוליטיקה, נטולי מלחמות גנרלים. נערים טובים..תמימים...

אבל רעש הזחלים אינו פוסק...אלא הולך וגובר...ומצד שני, השקט של החברים שהשארנו שם הולם ודומם..יותר ויותר.. והרעש והשקט אינם מניחים...אינם פוסקים...ולכן הנפש היא זו שעתה החליטה לספר את הסיפור שלא סופר:

חשוב לדעת כי כל שאני כותב הינו סובייקטיבי. זה אומנם הסיפור אישי שלי, אבל הזיכרונות חדים, ברורים, כאילו התרחשו אתמול. ואני מקווה שאיני פוגע באף חבר, חבר שנהרג או משפחה יקרה.

והרי מסכת האירועים אותה כתבתי במשיכת קולמוס אחת. ללא הגהה, ללא תיקונים. אותנטי, ובדיוק כפי שאני זוכר:

היינו חבורה של נערים תמימי דרך. כל אחד ועולמו, חלומותיו, כולם נערים יפי נפש, חברים טובים, חברים שחווים יחד חוויות קשות ונפשיות, אבל צוחקים. צוחקים באימונים בימי החום הלוהטים של סיני, ובלילות הקרים של החורפים. פעמים מקטרים...אבל רוב הזמן צוחקים, צוחקים וחולמים.

ביום רביעי שלפני המלחמה כינס המגד מוני את הגדוד כולו בשק"ם וסיפר על הכוננות. הוא אמר שלדעתו יש סיכוי גבוה שתפרוץ בקרוב מלחמה. כל החופשות בוטלו.

אני זוכר את הגדוד בהכנות. אני זוכר את החוליה הטכנית מכינה את הנגמ"ש ואת עמוס המ"פ יושב עם אמיל מפקד החוליה הטכנית ומלמד אותו כיצד מפעילים את מקלע ה 03 שהותקן בנגמ"ש.

הצוות איתו יצאתי למלחמה: נהג - מאיר זריאן. תותחן - סירי יהודה. טען - שפר יעקב. רציתי להזכיר כי היינו צוות מצטיין. מאומנים, מיומנים, ובמלחמה התגלה כל אחד מהם כגבר וכאדם. אנשים שעם ישראל יכול להתברך בבנים כאלה.

סירי יהודה, תותחן הטנק, למעשה לא עשה צמ"פ. בתחילת הצמ"פ הוא חלה בצהבת ופונה ארצה. לקראת סוף הצמ"פ, התותחן הקבוע שלי שבר רגל ופונה. סירי בדיוק חזר והצטרף אלינו לצוות. אני זוכר כיצד אני יושב עם סירי על הצריח, שולף שקף של ציור פני עדשה, ומסביר לו כיצד מכוונים, מה זה הוסף אחד, מה זה תיקון עצמי וכד'. כל שלמעשה יצאנו למלחמה עם תותחן שלא עבר צמ"פ. לכל אורך הקרבות הנושא הזה הטריד את יעקב שפר הטען, שלפני הכניסה לקרבות, ולכל אורך הלחימה כל הזמן ביקש להחליף את התותחן.

בערב יום כיפור אחה"צ ישבו בחדרי המט"קים, וכארוחה מפסקת עשינו טוסטים כרגיל על התנור החשמלי. שמענו כיצד נוחתים מטוסי תובלה בבסיס חיל האוויר הקרוב. ידעתי שאלו היו גדודי ביה"ס לשריון שהוטסו לסיני כדי לתגבר את קווי החזית ולקחו את הטנקים שלהם ממחסני החירום בביר תמדה שבסיני.

באותו הערב, הלכנו אני, חברי שוע וולקוביץ ז"ל וחברי עמוס טנא ז"ל לתפילת קול נדרי בבית הכנסת של האוגדה. אני זוכר כיצד צעדנו חזרה בדרך האפולולית חזרה לגדוד שמחים וצוהלים: שוע לבוש כרגיל במדים מגוהצים ללא רבב סיפר על תכונותיו לנסיעה לחו"ל עם השחרור, עמוס כדרכו חיקה כמה זמרים, ואני כהרגלי צחקתי וצחקתי.

כשהגענו לגדוד אמרו לנו כי נותר טנק אחד מושבת, ומפאת הכוונות יש להחליף לו זר (או הינע סופי) ובקשו מתנדבים כדי לעבוד עם החוליה הטכנית. התנדבתי, ועבדנו ע"פ מיטב זכרוני עד אחת או שתיים בלילה. היה לילה חם מאוד והזעתי ללא הכרה. אך היות וצמתי, לא שתיתי דבר, ורק במקלחת החשוכה שהייתה למעשה רק צינור, טפטפתי על הלשון כמה טיפות מים.

למחרת, בסביבות השעה 11, עודנו במיטות, נשמעה פקודה להפעלת חירום. יצאנו לפריסה בשטח. אלו שהיו בבית הכנסת נקראו חזרה בבהילות. הפריסה הייתה בנוהל הפעלת חירום, כך שכולם רצים לטנקים עם הבגדים והנעליים ביד, מניעים את הטנקים, מתחילים בנסיעה מהירה, מגיעים לנקודת הפריסה, מבצעים הסוואה, ורק אז מבצעים בדיקה מה קורה בטנק. לאחר ההסוואה נכנסתי לטנק לבדיקה, וגיליתי לתדהמתי כי בטנק אין מקלעים! אנו יוצאים למלחמה ובטנק חסרים המקלעים! בבירור קצר גיליתי כי לאחר בדיקת הרג'קטים הצוות לא החזיר את המקלעים לטנק והם נשארו בפינת טיפולים מאחור. למזלנו, פריסת הפלוגה לא הייתה כה רחוקה מהגדוד, ומיד הנחיתי את יעקב שפר (הגבר !!) לרוץ חזרה לגדוד ולהביא את המקלעים. והוא אכן הביאם. לצערי, לא היו אלו מקלעים שלנו, כך שבלחימה עצמה נתקלתי במעצורים רבים, ועל כך בהמשך.

ע"פ התרגולת, טנק 1' (הטנק שלי) שולח את התותחן שלו מצויד בדגלים לגבעה קרובה על מנת שיהיה בתצפית נגד מטוסים מתקרבים. שלחתי את יהודה סירי התותחן לגבעה, ואנו נשארו ב"זולה" הלוהטת שמתחת לרשת ההסוואה.

השלווה הייתה מלאה, ישבנו וסיפרנו בדיחות, ואז לפתע בזווית העין אני רואה את סירי מנפנף בכל כוחו בדגלים. קפצתי במהירות לתא המפקד ואז חלפו מעלינו בגובה נמוך וברעש מחריש אוזניים ומצמרר עשרות מטוסים מצריים. הספקתי להוציא צרור ממקלע המפקד.

ראיתי ושמעתי את הפצצות המטוסים בבסיס חיל האוויר "בח"א 3" הסמוך וביחידת הבקרה האווירית הקרובה שמוקמה בראש הר קרוב. המטוסים הפציצו גם את גדוד 46 שלנו שלא יצא לפריסה ונותר "במכלאות", ואז ראיתי את המטוסים המצריים מתאספים יחד וחוזרים לכיוון התעלה. משהגיעו המטוסים לאופק ראיתי מטוס מירז' בודד ממריא מ"בח"א 3" ויוצא אחריהם למרדף (כנראה היה בכוננות מיידית). לא ראיתי אותו חוזר. כנראה הופל במארב של מאות הטילים שחיכה לו. מיד לאחר מכן ראיתי את המג"ד מוני ז"ל שכנראה היה בתדריך חוזר לשטח וחולף על פני. הוא סיפר לי כי הספיק לשכב על החול, רגליו על החצובה, ולהוציא צרור לכיוון המטוסים.

מרציאנו, רב הסמל הפלוגתי הסתובב בין הטנקים, חילק ג'ריקנים של מים ואמר שיש לשתות בפקודה. לא שתיתי והמשכתי לצום.

זמן מה לאחר מכן קיבלנו פקודה והתחלנו לנוע לכיוון החזית, לכיוון תעלת סואץ. יצאנו מרפידיים במהירות. היינו גדוד 79 של חטיבה 401, ותוך כדי נסיעה עברנו בקשר לחטיבה 14. בדרך עברנו למרגלות יחידת הבקרה האווירית שבראש ההר וממנה עלו להבות מההפצצה המצרית. אני מקלל את המצרים על כך שהפריעו לפסטורליה המדהימה של המדבר שהייתה עד כה.

היינו גדוד מצומצם של 2 פלוגות טנקים בלבד וללא פלוגת חרמ"ש שנלקחה מאיתנו לטובת הגזרה הצפונית. הטנקים של הגדוד דהרו במהירות לכיוון טסה (המפקדה הראשית של הגזרה המרכזית של תעלת סואץ). הטנקים דהרו במקביל לכביש, על החול, במרחק של כ-70 מטר מהכביש. על הכביש נעו הדרגים של הגדוד. בעזרת המשקפת זיהיתי את חברי אורי לדרור מפקד על נגמ"ש המבצעים. אורי סימן לי בידו שהוא רוצה להתחלף ולעלות על הטנק שלי ושאני אעבור במקומו לנגמ"ש. השבתי לו באצבע משולשת.

עצרנו בקרבת טסה. אמנון רשף המח"ט שהיה למעשה מפקד החזית ניגש לשוחח עם מוני המג"ד. הייתי קרוב מאוד, הורדתי את כובע הוי. אר. סי. ויכולתי לשמוע את השיחה בניהם. אמנון הראה למוני מפה ואמר לו כי המצרים כנראה חוצים ב-3 מקומות בגזרה המרכזית אליה אנו עומדים להצטרף: באיזור מצת, חזיון

וכנראה גם מצפון למצמד. אמנון אמר כי על מוני לחלק את הגדוד שמנה רק כ 22 טנקים לשלש כוחות שיפוזרו בגזרה המרכזית. מוני לא הסכים ואמר שהגדוד כולל רק 2 פלוגות טנקים, (וכאמור, אפילו ללא פלוגת חרמ"ש שנשלחה לגיזרה הצפונית), והגזרה המרכזית היא חזית של כ 50 ק"מ, ולכן בחזית כה רחבה אפילו בקשר לא תהיה לו שליטה על הגדוד. היה ויכוח קצר, ורשף המח"ט סיכם את הנושא בכך שאמר שזו פקודה.

אני שומע את זה ומיד עולה לי סיפורו של אבי ממלחמת השחרור שבו, מחלקת חיילים שהוא בתוכה, הוצבה על גג בית בשכונת שמואל הנביא בירושלים, מצוידים ברובה צ'כי אחד וכמה כדורים, והרובה עובר בסיבוב בין החיילים, וכך ממטירים אש היקפית כדי שהירדנים יחשבו שיש אויב חזק מולם. מתחילה לחלחל בי ההבנה לקראת מה אנו עומדים.

לימים דיברתי עם מוני שנפצע קשה מאוד בראשו, וכדי לעודדו סיפרתי לו את השיחה כפי שזכורה לי. מוני אמר כי הוא זוכר הכל וכי אכן כך היה.

התחלנו לנוע לכיוון התעלה. הפלוגה התפרסה בחניון (ע"פ מיטב זכרוני באיזור רכס נוזל שהיה מקום מוגבה יחסית). בשלב מסוים התחלנו לחטוף הפגזות כבדות שכללו גם פגזי זרחן. בכל פעם שההפגזות הלכו וקרבו, דילגנו למיקום חליפי. וכך היה 3 עד 4 פעמים.

הערב ירד, ובכל פעם שאני מציץ לכיוון התעלה המרוחקת, אני רואה לכל אורכה פס של אש, כאילו תעלת סואץ כולה עולה בלהבות. פס האש נבע מירי ארטילרי אדיר של מאות כלי ארטילריה שהיו למצרים, שאינו פוסק לשנייה. מדי פעם אני רואה מטוס ישראלי חולף לכיוון התעלה, ואז עולה לקראתו מטח של עשרות טילי נ"מ. אני גם רואה מרחוק מטוסים ישראליים מיורטים ונופלים. בשלב זה אני כבר יודע כי מגדוד 184 שהיה מוצב בתחילת המלחמה בגזרה המרכזית נותרו טנקים בודדים בלבד. וברור לי שאנו, גדוד מצומצם עם 2 פלוגות טנקים בלבד, נכנסים בקרוב לתוך התופת זו. כבר אז היה ברור לי שזו אינה מלחמה "רגילה". אלא סוג של שאול שממנו לא יוצאים חיים.

ולכן, בראיה קרה ומפוקחת אני אומר לעצמי: "מוטי: מהמקום אליו אתה עומד להיכנס אין שום סיכוי לצאת בחיים, אז אנא השלם עם זה שאתה נשאר שם במטרה להגן על ת"א, על ירושלים ועל המשפחה. ובמידה ויתרחש נס כלשהו וכן תצליח לצאת, אז תזכור כל חיך שיש לך סוג כלשהו של מזל מיוחד וחד פעמי, משהו ששומר עליך ואולי מגיע ממקומות אחרים".
בדיעבד, החלטה זו שהייתה ביני לבין עצמי היא זו שכנראה הצילה את חיי. כי ההשלמה עם המוות היא זו שנתנה לי את הכוחות הנפשיים להתמודד עם המציאות ולפעול בקור רוח. כדי לשרוד במצבים אולם אתאר בהמשך אין מקום לפחד, אין מקום להיסוס ולו הקטן ביותר.

אני עובר בין רשתות הקשר ושומע את זעקות החיילים הנצורים במעוזים שמבקשים ומתחננים לסיוע ולאש על המוצב עצמו כי הם מותקפים ע"י ארטילריה כבדה ומאות מצרים. ברשת אחרת אני שומע קולות מלחמה ונפגעים רבים של פלוגה ו' שלנו, ובעוד רשתות קולות מלחמה עזה והרואית של כוחות אחרים.

אני שומע מישוהו בקשר שנשמע כמו אורי לדרור. לדרור מדווח למוני על כמה חיילי אויב מולו שמרימים ידיים לכניעה ושואל את מוני מה לעשות איתם. מוני רק עונה לו בגערה קלה ואומר שהמצב הוא שנותרנו כוחות כה מעטים בחזית, ולכן שיעשה מה שנראה לו לנכון.

בשלב מסוים נאמר לי כי הטנק של עמוס טנא ז"ל עלה על תלולית תחת הגחון, נתקע, וכי עלי לגשת לחלצו. הוזהרתי כי השטח כבר שורץ כוחות קומנדו מצריים וכי עלי להיזהר ולהיות דרוך. קיבלתי את הנ"צ והתחלתי לנוע. היה כבר חשוך, ותוך כדי נסיעה הופיעה מולי מתוך החשיכה דמות שעושה תנועות וסימנים מרוגזים לעברי. אני כמעט ויורה על הדמות, ובשנייה האחרונה אני מזהה את העוזי שבידה. עצרתי והסרתי את הכובע ושאלתי לרצונו. הוא צועק עלי ואומר כי במקום פרוסה סוללת תותחים וכי אני קורע להם את חוטי הקשר. אני אומר לו כי אני כל הזמן שומע בקשר את אנשי המעוזים מתחננים לאש על המוצב וכי הם מותקפים בכוחות גדולים. אני שואל אותו להיכן הם בכלל יורים! הוא עונה כי הבלגן גדול וכי הם יורים כמטורפים וללא כרה.

הגעתי לעמוס טנא, התחבקנו, צחקנו, חיברתי כבלים לגרירה, חילצתי אותו, וחזרנו יחדיו לפלוגה.

בעודנו בעמדות המתנה, חטפנו מדי פעם ארטילריה שהלכה והתקרבה, ואז דילגנו והחלפנו עמדות.

פרק שני: "תחנות חורף עלו לעמדות סוף"

החושך כבר ירד. עמוס ווינטרוב המ"פ היה עם רוב הפלוגה לא רחוק מאיתנו. לא היה לי קשר עין איתם. שמעתי בקשר הפלוגתי את עמוס פוקד: "תחנות חורף עלו לעמדות סוף". מיד עם תחילת התנועה הפלוגה נקלעה למארב תופת. הקולות בקשר היו מהירים וקשים. עמוס נפגע מיד. מ"מ 2 צייג ז"ל הודיע כי הוא נכנס לתופת לחלצו, בקשר שומעים צרורות ארוכים, צעקות, ומיד נפגע גם הוא, ואז שמעתי את מ"מ 3 תמיר בן עמי ז"ל מודיע כי גם הוא נכנס לחלץ. בקשר נשמעים שוב צרורות ירי ארוכים, ושומעים את תמיר צועק שהוא לוחם בין המוני מצרים ולוחם מלחמה קשה. לאחר דקות ספורות חדלו הקולות בקשר. גם תמיר נפגע ונהרג. תוך דקות ספורות הפלוגה חטפה הרוגים ונפגעים רבים. אני זוכר בבירור את הצעקות בקשר, את זעקות הנפגעים, את ההלם...

כל מי שיכל נכנס מיד וללא היסוס לתופת, נכנס ללא היסוס במטרה לחלץ את חבריו... הפגועים... איזו גבורה.. איזו חברות..

הדבר הנורא ביותר הוא להבין כי החברים שלך שהרגע דיברת איתם, שהרגע צחקת איתם כבר אינם בין החיים. זו מחשבה בלתי נתפסת, בלתי מובנת. המוח והנפש מסרבים לקלוט.

על אירוע קשה זה מספר בפירוט אלי הררי שקיבל צל"ש. את עדות אלי הררי אני מביא בסוף הסיפור.

מאיר זריאן הנהג: "רשת הקשר מלאה בצעקות על "צהובים ואדומים". לא הבנתי מה זה, רק אחר כך הבנתי שאלו דיווחים על פצועים והרוגים."

ירון כהן נהג טנק בפלוגה שלנו: "השמים הכהים נראים כמו מסך ארגמני עשוי חוטי שתי אדומים של טילי נ"מ, ולהבות קטנות נדלקות בתוכם כשהמטוסים שלנו מנסים לחדור את המסך הצפוף ונפגעים. רשת הקשר עמוסה בפקודות, צעקות, קריאות לעזרה של פצועים, יללות של אנשים שנשרפו בטנקים, וזעקות שבר של חיילי המעוזים המתחננים לעזרה".

אני עובר שוב ברשתות הקשר השונות ושוב שומע את אנשי המעוזים מבקשים ומתחננים לאש על המוצב. אני עובר לרשת הקשר של פלוגה ו', ושומע גם שם על לחימה עזה, על טנקים פגועים, ועל הרוגים ופצועים גם שם. לפתע אני שומע שיחה בקשר בין המט"ק הרי ברוידא לסמג"ד 184 בני טרן. ברוידא היה אמור לחלץ תחת אש צוות של טנק שנפגע. ברוידא הודיע לסמג"ד כי הוא נכנס לחלץ גם את הטנק. הסמג"ד פקד עליו שלא לסכן את עצמו כדי לחלץ טנק, כי השטח שורץ כוחות אויב. התפתח ויכוח שנגמר במשפט של ברוידא: "כאן 3ב'. אני גדלתי בשריון וחונכתי שלא נוטשים טנק בשטח סוף! חשוב לדעת כי לעולם לא אומר לסמג"ד "סוף"! אלא נותנים לו לסיים את השיחה. ברוידא נכנס לשטח מוכה אש, ובגבורה, חילץ את הצוות, ותחת אש גם גרר עם כבלים וחילץ את הטנק. על כך בין השאר קיבל ברוידא צל"ש. אז הארי חברי היקר: רק רציתי שתדע שבעודי שומע אותך מסרב פקודה לסמג"ד ומחלץ את הטנק, אמרתי לעצמי כי אם הייתה עומד מולי הייתה חוטף סטירה וגם בעיטה. אבל הארי אתה גיבור אמיתי, אוהב אותך.

פרק שלישי: "לבד מול הצבא המצרי כולו" - "תחנות חורף מי שומע עבור..."

3 ציטוטים מתוך עדותו הרשמית של המח"ט אמנון רשף מפקד החזית אודות אירועי אותו הלילה:

"במשך שלוש שעות עברו את תעלת סואץ חמש דיביזיות חי"ר מתוגברות בשני אגדי קומנדו, ארבע מתוכן – 32,000 חיילים וקצינים, מוגברים במאות טילים ומטולים נגד טנקים צלחו את התעלה בגזרת החטיבה."

"כ-80 אלף חיילים מצריים לחמו בקווי המגע עם חמשת דיביזיות הרגלים המוגברות כל אחת בחטיבת טנקים בכוחות קומנדו ונ"ט. היחס ממנו נהנו המצרים מול צה"ל בקו המגע היה עדיפות של 36 ל-1 בכוח אדם. מול כ-1,200 טנקים מצריים ומאות אמצעים נגד טנקים הציב צה"ל כ-85 טנקים (יחס של 1:14).

בארטילריה היה היחס של 40:1. גזרתו של כל גדוד טנקים ישראלי השתרעה על פני כמעט 50 ק"מ, ובה נאלץ להתמודד עם כוחות משתי דיביזיות מצריות.

"גדוד 79 בפיקוד סא"ל שלמה (מוני) ניצני – לחם באזור "מצת" לחימה קשה אל מול האויב הצולח."

וכך, אל מול עשרות אלפי חיילים מצריים שכבר חצו את התעלה והיו בגזרה שלנו, ועם מספר מועט של טנקים שלנו, שמרגע לרגע נפגעים ומספרם הולך ופוחת, ממשיך סיפורי האישי:

בשלב זה קיבלנו פקודה להתחיל לנוע לכיוון צפון מערב, והפקודה ע"פ מיטב ידיעתי הייתה להתקרב לראש גשר מצרי באיזור מצת שבו המצרים כבר חוצים את התעלה, ולהמטיר עליו אש. היינו 4 טנקים בלבד: המ"מ אשי סידרר ז"ל, עמוס טנא ז"ל, שוע וולקוביץ ז"ל, אנוכי מוטי שנקרא בקשר 1 ב'.

היה חשוך והתחלנו לנוע אל ראש הגשר בכיוון צפון מערב. לאחר כמה קילומטרים, ובמרחק של כקילומטר מהתעלה הומטרה עלינו אש תופת מכיוון מערב. בנוסף לאש התופת הומטרו עלינו גם מטחים כבדים של טילים נגד טנקים (כנראה מעברה השני של התעלה), והחלה הפגזה כבדה. מדי פעם ראיתי סביבי את חוטי ההכוונה של הטילים, ואת הטילים עצמם שחלפו מעט מעל הטנק והתנפצו אחריו. מיד פעלנו ע"פ פקודת התרגולת במצבים כאלה: "שמאלה פנה, קדימה הסתער". ביצענו את התרגולת והסתערנו מערבה על המתחם המצרי.

היות ואני החיל הישראלי האחרון שיצא חי מאזור זה, זמן קצר לאחר המלחמה זומנתי למחלקת זיהוי נעדרים כדי לעזור להם לזהות כמה מנעדרי הפלוגה שלנו. במחלקת זיהוי הנעדרים הוצגה בפני תצ"א (תצלום אווירי) של יום ראשון מוקדם בבוקר. הוסבר לי שבתצ"א נראה המקום עליו הסתערנו כמה שעות קודם, ונראה שם בבירור מתחם חטיבתי של חטיבת חי"ר מצרית המחופרת בדוקטרינה רוסית של 2 תעלות ארוכות מקבילות. בתצ"א גם היה מספרה של אותה החטיבה המצרית (שאותו איני זוכר עתה). כך שבדיעבד נודע לי שהכוח שלנו שכלל 4 טנקים בלבד הסתער על מתחם חטיבתי מצרי מחופר. בזמנו זכרתי את מספרה של אותה החטיבה המצרית, ובאחד העיתונים היה מאמר שסיפר כי הוצאת "מערכות" תרגמה והוציאה ספר שכתב המח"ט המצרי של אותה חטיבה ובו הוא כתב כי בלילה הראשון למלחמה החטיבה שלו סבלה 24 התקפות טנקים ישראליים. כך שסביר שמה שנראה להם 24 התקפות היו ארבעת הטנקים שלנו שהסתבכו בתוך המתחם החטיבתי הענק.

כמובן שאז לא ידענו שאנו מסתערים על מתחם חטיבתי. מתחם החטיבה המצרית היה כה גדול, כך שתוך זמן קצר ביותר נשבר מבנה המחלקה וכל טנק לחם את מלחמתו האישית וללא קשר עין האחד עם השני. לימים הסתבר לי מה קרה לכל אחד משאר טנקי המחלקה:

הטנק של עמוס טנא חברי היקר נפגע וכל אנשי הצוות נהרג.

הטנק של חברי שוע וולקוביץ: לאחר המלחמה כתב לי זאב סוליט, התותחן של שוע ז"ל את אירועי הלילה שעברו עליו. הטנק של שוע המשיך ללחום עד ששוע נפגע פגיעה ישירה מטיל ונהרג. הצוות המשיך בנסיעה כשאחד מהם מחליף את המפקד, אך מפאת האש העזה והעובדה שנותרו לבד בשטח שלא הכירו ותחת אש כבדה, החליטו לצאת מהטנק ולנסות לחבור רגלית לכוחותינו. הם פסעו רגלית בשטח רוחש אש וקומנדו מצרי, כאשר סוליט הולך לפנים ואחריו לוי יוסף ז"ל וכהן רחמים ז"ל. בבוקר הם נקלעו לקרב שריון בשריון. מטוסים ישראליים ערכו גיחת הפצצה שממנה נראה נהרג לוי יוסף ז"ל וכהן רחמים ז"ל. סוליט הצליח לחבור לכוחותינו ולהינצל.

ואנו, טנק בודד, נותרנו לבדנו בתוך מתחם של חטיבת החי"ר המצרית. לוחמים את מלחמתנו הפרטית. המחזות שחוויתי היו כמו שאולים מהגיהנום. השטח כולו מוכה ארטילריה. האש כבדה, ובכל כמה שניות נופל לידי פגז. פגזי הארטילריה נראו לכל אורך האופק. למצרים היו מאות קני ארטילריה בגזרה, והם פשוט ירו אש כבדה לכיסוי השטח כולו.

מאות חיילים המצרים רוחשים בשטח. רובם שוכבים בשתי תעלות רדודות מאוד וארוכות (הם כנראה חצו את התעלה זמן קצר קודם, ועדיין לא הספיקו להתחפר לעומק היטב). כך שהארטילריה המצרית הכבדה ניחתת גם עליהם ולכן הם שוכבים עם הראש קבור באדמה וידיהם על הראש כהגנה.

אנו חוטפים אש מקלעים ואר. פי. ג'י כבדה כנראה מהשורה הארוכה המערבית יותר ומהגבעות שמעבר לתעלת סואץ. אני רואה ומרגיש שהטנק נפגע הן מנק"ל (נשק קל שאינו חודר לטנק), והן מ-אר פי ג'י שמחוררים את הגלגלים והבוגים אך אינם פוגעים או חודרים לצריח. רסיסי הארטילריה פוגעים בתאי הזיוד של הטנק, קורעים ומעיפים אותם. למזלי בשלב זה איני נפגע. אני פוקד על מאיר הנהג לנסוע במהירות הגבוהה האפשרית, כאשר זחל אחד של הטנק נוסע בתוך התעלה הארוכה הרדודה בה שוכבים מאות מצרים, והזחל השני מחוץ לתעלה. אנו עולים ודורסים עשרות מצרים. ועשרות מצרים מסתובבים גם רגלית מסביב הטנק הדוהר. שפר הטען מספר שאני כל הזמן צועק לצוות בקשר פנים: "איזה חמולות! איזה חמולות! המונים!". הטנק מגיע אליהם לאורך התעלה בה הם שכבו, והם עם הראש קבור האדמה בעיקר מפאת הארטילריה הכבדה שיורים המצרים ושנופלת גם עליהם, כך שכנראה הם מתקשים לפגוע בנו. אני חוטף אש כבדה מכיוון התעלה המקבילה השניה של המתחם בה שוכבים המצרים, וים של טילים הנורים מעברה של תעלת סואץ חולפים מעבר לטנק, אינם פוגעים בו ומתפוצצים מעברו. פצצות ארטילריה זרחן אינן חדלות להתפוצץ מטרים ספורים מהטנק. המצרים מכל צדי הטנק. אני עומד עם חצי גוף מחוץ לצריח ויורה במקלע מפקד בטירוף עם הנמכה מקסימאלית בעשרות ובמאות מצרים שמתרועעים לרגלי הטנק בכל אותן שעות שהיינו שם.

לפתע פצצה קרובה, ואני נפגע מרסיסים ביד הלוחצת על ההדק. אני מרגיש את הפציעה ורק חש את הדם זורם. אין זמן לבדוק, אין זמן לחבוש, וממשיך לירות בטירוף.

שפר הטען, שידוע שהתותחן סירי למעשה לא עשה צמ"פ וכמעט אין לו ניסיון ירי כל הזמן צועק אלי: המפקד, שאחליף את התותחן?

שפר אינו יודע בשלב זה מה מתחולל בחוץ והוא אינו יודע שאנו כל הזמן בין מאות חיילי חי"ר הנמצאים סביב הטנק, ולכן עבודת התותחן חסרת משמעות, וגם אם היה מקצוען, אין לו בכלל שדה ראייה למלחמה המתרחשת בלילה ולמרגלות הטנק.

אני כל הזמן נותן פקודות לנהג: נהג ימינה! נהג שמאלה! דרוס אותם! עלה עליהם! ופקודות לטען: תטען! תטען! אל תפסיק! רק תטען ותגיד טעון! ואני יורה כל הזמן פגזים בעזרת בקר המפקד בטווחי אפס על המוני המצרים שנמצאם למרגלות וסביב הטנק. אני רואה גופות של מצרים מתרוממות באוויר. אני צועק לשפר הטען: תביא רימונים! תביא עוד רימונים! גופות של מצרים עפים לכל עבר, ואני כל הזמן צועק למאיר הנהג לנהוג בשיא המהירות ומכוונו לעלות על המצרים! אני מכוון את מאיר כך שזחל אחד ממשיך ונוסע כל הזמן בתוך התעלה הרדודה הארוכה, והטנק דורס עשרות המצרים ששרועים שם.

לימים סיפר לי בן דודי ששמו שמואל שלזינגר שפגש את הנהג שלי ביום השלישי למלחמה, וזה סיפורו של בן הדוד: "אני חובש מילואים וביום השלישי למלחמה הגעתי לטסה. בעוד אני מחכה להצבה אני רואה בצד חייל יושב שפוף ובוכה. כחובש פניתי אליו ושאלתי אותו האם הוא זקוק לעזרה. ואז הוא החל לספר בבכי כי הוא כבר עבר 3 טנקים שכולם נפגעו: המט"ק הראשון שלי היה מוטי רוזנברגר. בלילה הראשון של המלחמה נסענו ולחמנו שעות, ומה שאני זוכר הוא רק הבהקים בהם אני רואה מצרים עפים וקופצים ממש מול האפיסקופים שלי לפני ובצדי הטנק, משהו כמו בסרטי טבע בהם הצוללנים שוחים בתוך להקת דגים העוטפת אותם."

חשוב לדעת: מאיר זריאן, שבאימוני הצמ"פ תמיד נהג ממש לאט, ראה מבעד לאפיסקופים את התמונות הקשות, אך נהג בקור רוח בלתי רגיל. מאיר: אתה גבר!

מדי פעם אני יוצא מעט מהתעלות של המצרים בתקווה לראות מה קורה סביבי. ואז מתרחשים אירועים רבים כגון שלשת אלו:

האזור חשוך, רואים רק צלליות. ההפגזה כבדה ועשרות פגזי יורדים בכל עבר. מדי פעם נופלת ליד הטנק פצצת זרחן, כך שאני רואה את התמונות כפלשים החודרים ונצרבים במוח:

עם פיצוצה של אחת מפצצות הזרחן אני רואה חייל מצרי ממש צמוד לצדו הימני הקדמי של הטנק ומחזיק בידו רימון יד רוסי עם ידית זורק אותו על הטנק. גם מאיר רואה אותו בזווית העין. הרימון מתפוצץ על תא הנהג, ושובר לו את האפיסקופ הימני. ההדף חזק האור מסמא, מאיר צועק לי: "המפקד, מה זה היה" ואני צועק לו חזרה בקשר פנים: "זה כלום, תמשיך לנסוע הכי מהר! פול גז!".

רסיס קורע את החולצה במרפק יד שמאל, אני שוב חש בדם זורם ממרפק שמאל, ושוב אין כאב, כי אין זמן לכאב.

בהבהק זרחני נוסף אני רואה משמאלי במרחק של כ 30 מטר 2 חיילים מצרים השוכבים ובניהם צינור (אר. פי. ג'י.) המכוון לטנק. אני מיד נותן פקודה: "צוות בזוקה אש, נהג שמאלה". מנסה לירות עליהם במקלע המפקד, אבל אין ירי. מקלע מקביל יורה ללא כתובות כי חשוך והתותחן אינו רואה דבר. אני מיד נותן פקודה לנהג: "ימינה חזק", מתרחק מהם באיגוף גדול, ותוך כדי נסיעה מבצע תיאום קנה (הכולל פירוק קנה המקלע, סגירת הברגת הקנה ופתיחת 3 נקישות, אם איני טועה), ואז חוזר אל החוליה ומחסלה.

ובהבהק זרחן נוסף אני רואה מימין ולפני הטנק קבוצה של כ 10-15 חיילים מצריים שעסוקים בהתחפרות. אני מצודד במהירות את התותח לכיוונם ומוציא פגז. הפיצוץ הקרוב יוצר הבהק עז, כך שיד שמאל מתרוממת אינסטינקטיבית כדי להגן על העיניים מהאור המסמא, ותוך כדי זה יורה עליהם במקלע המפקד. לפתע פגז נוסף קרוב מרעיד את הטנק ורסיסים מחוררים את תאי הזיוד. אני חוטף 2 רסיסים שחודרים לזרוע הפנימית של יד שמאל המורמת כהגנה על העיניים. אני חש שוב את הדם זורם על החולצה, ושוב אין כאב, אין זמן לכאב. לאחר המלחמה כף יד שמאל הייתה רדומה במשך כחודשיים מהרסיסים הללו שכנראה פגעו באחד העצבים. החולצה המחוררת הייתה שמורה אצלי שנים, ורק לפני 5 שנים, במעבר דירה, מצאתי בעליית הגג את החולצה המחוררת ואת הנעליים הספוגות בדמי אותם שמרתי שנים. החלטתי כי הפעם הגיע הזמן להיפטר מהם. במשך השנים הייתי מדי פעם מחפש את 2 הרסיסים הללו שנעו בגופי. כיום איני מוצא אותם עוד, אלא רק את צלקות כניסת הרסיסים.

ואז אני שב וחוזר אל התעלות של המצרים, הן בתקווה לגלות היכן שאר המחלקה או שרידי הפלוגה, והן מתוך התחושה שלי שהדרך של המצרים לישראל פרוצה, ובגזרה הזו רק אני עומד בין המצרים לבין ישראל. (אני מודע לסדר הכוחות המזערי שלנו שמוצבים בגזרה, ומודע לכך שבשלב זה רובם כבר נפגעו). ואז שוב מסתבך במלחמה פרטית, במלחמה של טנק בודד שבדיעבד הסתבר שהוא בתוך מתחם של חטיבת חי"ר מצרית.

תוך כדי הלחימה העזה איני שומע דבר בקשר חוץ, דממה. אני חוזר וקורא מדי פעם בקשר חוץ: "תחנות חורף...מי שומע עבור". ואיני שומע שום תגובה. אני חש כבסרט מלחמה רע, אני מתחיל להפנים שתחנות חורף כולן כבר אינן קיימות עוד, ושכל חברי כבר אינם בחיים. הזיכרון החזק ביותר שחוזר ועולה לי עד היום הוא הקריאה הזו שאינה מרפה: "תחנות חורף...תחנות חורף...מי שומע עבור...תחנות חורף...תחנות חורף...".

התחושה היא שרק אנו, טנק בודד, נותרנו לבד בגזרה המרכזית מול הצבא המצרי כולו. כבר קודם ידעתי שחלק גדול מהפלוגה שלי כבר הושמד, ואת שלשת הטנקים שהסתערו איתי על המתחם הזה איני רואה כבר זמן רב, וברשת הקשר איני שומע דבר. ידעתי גם שחלק גדול מגדוד 184 שהיה מוצב ביום הכיפורים בגזרה המרכזית חוסל עוד לפני שהגענו לתעלה. ידעתי שגם הפלוגה השניה שלנו (פלוגה ו') חטפה לפני זה אבדות כבדות, וידעתי ששום כוח מכוחות המילואים עדיין לא הגיעו לחזית. ומזה זמן רב איני שומע דבר בקשר, וזאת על אף שאני חוזר וקורא וחוזר ועובר בין הרשתות השונות. כאילו אין יותר צבא ישראלי בגזרה, כל התחנות נדמו. כך שהתחושה הברורה היא כי אני הטנק האחרון בין המצרים ותל אביב, בין המצרים וירושלים, בין המצרים והמשפחה שלי. התחושה של טנק בודד מול הצבא המצרי כולו.

לא פחדתי כי אין זמן לפחד. בכל שניה הייתי במלחמה אינטנסיבית על החיים, על הקיום.

לימים חשבתי לעצמי בשובבות מה כי בשלב זה יכולתי לומר בפשטות לנהג: "נהג ימינה", ואז שוב: "נהג ימינה", ואז לדהור במהירות לכיוון מזרח, לישראל, וכך להמשיך לנוע עד שכונת מגורי בירושלים, להחנות את הטנק למרגלות הבית בחניה של הרכב של אבא, לעלות הביתה, לומר: שלום, חזרתי מהמלחמה, להיכנס למיטה וללכת לישון.

והמלחמה העזה ממשיכה: אם איני טועה, תקן הרימונים בטנק הוא 6 או 9 רימונים. למזלי, אני הייתי מאלו ש"גונבים" תחמושת מבונקר התחמושת, (כך שהטנק שלי כונה "טנק בונקר"). יש לי בטנק עשרות רימונים ועשרות שרשרות של מקלעים. ואנו ממשיכים ונוסעים עם זחל אחד בתעלות הרדודות, כשמאיר נוהג

במהירות, ואני יורה במקלע מקביל ובתותח, ועולה ודורס כל הזמן מצרים ששוכבים כאמור עם ראש טמון באדמה מפאת הארטילריה הכבדה.

בנוסף לאלו ששוכבים בתעלות, המוני מצרים גם מתרוצצים סביב הטנק הדוהר. אני יורה למרגלות הטנק ללא הכרה. אני רואה כיצד הנותבים מפלחים את גופות החילים המצרים. אני כל הזמן צועק לשפר להעלות לי רימונים, ובכל כמה דקות אני מוציא רימון, מסיר את הניצרה, ואז אין צורך אפילו לזרוק את הרימון: אני מניח בפשטות את הרימון כך שיתגלגל על האדמה בצד הטנק, הטנק נוסע בפול גז, כך שהרימון מתפוצץ על המצרים שאותם עברתי והם עתה מאחורי הטנק. אני צועק לשפר: תביא עוד רימונים! עוד רימונים! אני ממשיך לירות פגזים בעזרת בקר המפקד לטווח אפס ממש לפני הטנק על עשרות המצרים שנמצאים בתעלות ובצידן. אני נוסע בשיא המהירות, פוקד על מאיר שלא להוריד רגל מהגז כי כל הזמן עפים סביבי טילים מעברה השני של תעלת סואץ ונורה ירי מטורף, וממשיך לירות בטירוף במקלע מקביל עם הנמכה אפס הדורשת שכל פלג הגוף העליון יהיה בחוץ, כי הרי המצרים כל הזמן סביב הטנק. הארטילריה המצרית סביבי אינה פוסקת לשניה ונמשכת ללא סוף, ופגזים מתפוצצים כל הזמן סביבי ובקרב הטנק.

טנק "עוזי": בשלב מסוים מקלע המפקד הופך למושבת. אני מבקש מכל אנשי הצוות להעלות לי את כל המחסניות של העוזי האישי שלהם, מניח אותם בשקע סביב פתח המפקד, ומתחיל לירות תוך כדי נסיעה מהעוזי על המצרים שמתחתי. (מחזה סוריאליסטי משהו: טנק ענק ומתוכו נורים כדורי עוזי). בהבהק זרחני נוסף אני רואה את הנותבים של העוזי פוגעים בחיל הנמצא מטר מהטנק. מדי פעם שפר פותח את המדף, יורה צרור בעוזי, ומדי פעם זורק רימון. אני בלהט הקרב, שפר משתתף איתי גם בלחימה בחוץ, ואני חייב בכל פעם להורידו בכוח פנימה לטנק הן כדי שלא יפגע, והן כדי לטעון פגזים.

אין לי ולא הייתה לי שום תחושת זמן. להערכתני הייתי במטחם החטיבתי שעתיים, אולי שלש. איני יודע. איני רואה שום כוח ישראלי, איני רואה ואיני שומע בקשר אף טנק של הפלוגה, והתחושה היא שנשארנו לבד מול הצבא המצרי כולו.

כבר כשעתיים או שלש איני שומע דבר בקשר חוץ, בשלב מסוים אני מחליט כי אני חייב לוודא האם נותרו באיזור משרידי תחנות חורף או כוח ישראלי אחר כלשהו. אני יוצא שוב מהמתחם המצרי ומתרחק כ 30-40 מטרים מתעלות המצרים. אני קורא בקשר חוץ: "תחנות חורף, מי שומע עבור", ונותר ללא מענה. אני קורא שוב לתחנות חורף, ואיני שומע דבר בקשר חוץ. התרגולת הראשונה שעושה מט"ק במצבים אלו היא לוודא שההברגה של האנטנה שמאחוריו מהודקת. שלחתי אוטומטית יד לאחור לסובב את האנטנה, אבל היד אינה מוצאת את האנטנה. שלחתי את היד יותר לאחור, ואיני מרגיש אנטנה. הצצתי לאחור וראיתי את המראה הבא: אין אנטנה, אין סל צריח, אין תאי זיווד ומגני זחל. כולם נפגעו והתעופפו ממטחי הארטילריה שפגעה סביבי ללא הרף ומטילי אר. פי. ג'י. אני ממשיך לקרוא בקשר ואולי משהו כן שומע אותי אך אני איני שומע אותו, ולכן מבקש שבמידה ומשהו שומע אותי שירים זרקור. אני סוקר במהירות את קו הרקיע ומחפש זרקור, ואז מתרחש הפיצוץ האדיר בצריח.

מהדף הפיצוץ אני מועף מעבר לצריח ומוצא את עצמי שרוע כשהרגליים על טובת הטנק והגוף על הצריח. ההלם עז ביותר, הגוף והנפש אינם מבינים מה קרה, רק חשים את המוות הקרוב. לשבריר שניה לא הבנתי מה קורה ולא חשתי שגם אני נפגעת, רק חשתי כאבים בגב. מיד התעשתי ונשענתי על הצריח מבחוץ עם הפנים לתוך הצריח כדי לראות מה קורה בתוך הטנק. המחזה היה קשה: הצריח עולה בלהבות כבדות בעיקר באיזור תא תותחן. בזווית העין אני רואה את שפר שמצבו טוב, והוא אפילו מחזיק מטף ומנסה ללא שום סיכוי לכבות את האש. (גם גבר שבגברים). מבעד הלהבות אני רואה את ידיו של סירי נשלחות מעלה מתא התותחן. אני מנסה לנתק את פתיל הקשר של הכובע שלי, מה שבדרך כלל קל מאוד כי מבצעים זאת בחיבור המהיר והניתוק הוא בקליק קליל, אך איני מוצאו. היות והטנק עולה בלהבות ועלי לשלוף את סירי, אני קורע את פתיל הקשר. (וכאן גיליתי לראשונה את הכוחות העל אנושיים במצבי חירום, כי במצב רגיל לא ניתן בשום אופן לקרוע פתיל כזה).

וכשאני שעון על הצריח אני אוחז בידיו, ובכוחות שמקבלים רק במצבים כאלה מעיף אותי מהצריח ישר אל צד הזחל המופנה מזרחה (לימים סיפר שפר כי עזר לי גם מבפנים לפני שהאש התעצמה). האש עדיין חובקת את סירי. אני קופץ אחריו, מגלגל אותו בחול, מכבה את האש מוציא תחבושת אישית וחובש את החלק הנראה הפגוע ביותר. האמת היא שסירי נכווה קשות והכרתו הייתה מעורפלת. לימים כשבאתי לבקר

בתל השומר הוא שכב בחדר סטרילי, רוב הגוף חבוש, עם כוויית קשות בכל הגוף. האחיות ספרו לי שכאשר מנקים אותו הן מוצאות בכל פעם על הסדין ברגים ואומים של הטנק. מאיר מגיח מתא הנהג כשעוזי בידו, מוכן לחסל כל איום, חושב שאנחנו מצרים וכמעט יורה בנו. שפר מצטרף גם הוא ועוזר לטפל בסירי.

תעלות המצרים נמצאות כ-40-30 מטר מערבית לטנק. אני מטפל וחובש את סירי בצידו המזרחי של הטנק, כך שהמצרים לא רואים אותנו, אבל אנו שומעים בבירור את הצעקות שלהם ושומעים את הירי הכבד הממשיך לכיוון הטנק הבווער. תוך כדי הטיפול בסירי צעקתי לשפר לעלות חזרה לטנק, לראות האם יש סיכוי לנסות ולהשתלט על האש או להוציא מקלע ותחמושת. שפר צעק לי שהטנק תחת אש כבדה, בכל פעם מזדעזע מחדש, והאם אני בטוח בפקודה שנתתי ושעליו לעלות על הטנק. אמרתי שזו פקודה. שפר אמיץ וללא פחד טיפס מיד על הטנק, ולאחר שניות קפץ חזרה ואמר שהטנק חטף טיל נוסף, הכל עולה באש כבדה, ואין אפשרות יותר להיכנס.

על אף שנפצעתי, עדיין לא חשתי כאב והתחלתי לברר מהי פציעתי. למעשה נפצעתי מכ-70 רסיסים קטנים באיזור הרגליים, ברסיס גדול שחדר לרגל ופצע את העצב הראשי של השוק, רסיס גדול יחסית תחת הברך, פגיעה בגב כתוצאה מכך שהועפתי בפיצוץ, ורסיסים מפגיעות קודמות ביד ימין ושמאל. הפנים שלי נשרפו, לא באופן קשה, הריסים והגבות נשרפו גם הם. הריסים של עין ימין התחברו, כך שעין ימין נותרה סגורה ולא ידעתי האם היא קיימת או לא. את זה לא היה זמן לבדוק.

המצרים היו קרובים, הצעקות והירי שלהם נשמעו היטב, חלק מהצרורות נשמעו כשהם פוגעים בגוף הטנק, הטנק עצמו בווער ועולה בלהבות, והארטילריה אינה מפסיקה ליפול סביבנו ולו לשנייה. למזלנו הטנק לא התפוצץ וזה כנראה מהסיבה כי כבר יריתי את רוב הפגזים שבבטן הטנק. החלטנו להתרחק מהמקום במהירות.

פרק רביעי: המסע לחיים

בזכות מוני המגד איש החי"ר, שכפה עלינו להיות בצריח עם העוזי חגור עלינו, (מה שגרר טרוניות רבות כי זה אינו לכבודם של טנקיסטים להיות בטנק עם חגור המחסניות ועם נשק אישי בהכתף עליהם), כשהועפתי מהצריח עפתי עם העוזי ושתי מחסניות שנותרו בחגור. כאמור: אנו שומעים את צעקות המצרים ממש קרובות, ומחליטים מיד להתחיל לנוע מזרחה. מאירה הנהג ושפר הטען גוררים את סירי הפצוע קשה בניהם כאשר כל אחד מצד אחד כשהוא כורך את זרועותיו ותומך בכתפיו של סירי שהיה בהכרה חלקית. אני מתנהל אחריהם, מאבד דם מהפצעים הפתוחים ומתחיל לחוש חולשה בכל הגוף.

השטח כאמור מוכה ארטילריה כבדה. מדי כמה שניות נוחת פגז במרחק קטנטן מאיתנו. המזל היה כי השטח היה חולי והפגזים נבלעו תחילה בחול, כך שהרסס היה כנראה מועט. בתחילה, עם כל שריקת פגז קרוב השתטחתי ארצה כשאני נופל בכל פעם על העוזי שבידי. לאחר כמה עשרות פגזים הנוחתים לידינו, חשתי אפיסת כוחות וחשבת כי אם אמשיך להשתטח ארצה עם כל פגז נוסף, יקרה אחד מהתרחישים הבאים: או שבנפילה ארצה העוזי יפלוט צרור שייפגע בבטן, או שלא אוכל לקום יותר ואשאר שם. החלטתי שלא להשתטח עוד ופשוט להמשיך וללכת זקוף בין עשרות פגזי הארטילריה המתפוצצות ללא הרף ממש לידינו.

שומעים את התפוצצויות הארטילריה, את אש הנק"ל, וצעקות של מצרים. מדי פעם אני חולף בסמוך לשיח ומרגיש שיורים עלי נק"ל. אני מתכופף מעט ויורה לכיוונו צרור קצרצר של 3-4 כדורים כי אני קצר בתחמושת.

אנו מגיעים לדיונה גבוהה ומתחילים לטפס עליה כשהכיוון מזרחה. כולי תקווה כי בכוחות אחרונים אוכל להגיע לפסגה, וכי כשנגיע לראש הדיונה נראה כי תא השטח הבא נקי מפגזי ארטילריה, ואולי נגלה צלליות של טנקים של שרידי הפלוגה. מאיר מספר כי היה תשוש וגורר את עצמו בקושי במעלה הדיונה. אנו מגיעים לראש הדיונה והמראה אינו מעודד ואפילו נורא: כל תא השטח ועד להיכן שניתן לראות עד קצה האופק מוכה בארטילריה כבדה. אנו רואים שממש בכל כמה עשרות מטרים נופלים פגזים ללא סוף. שום צללית טנק אינה נראית.

אנו יורדים מצידה המזרחי של הדיונה וממשיכים בצעידה קשה וחרשית. אני הולך ומאבד דם והולך ונעשה תשוש פיזית. מהתשישות אני מתקדם לאט מאוד. מאיר ושפר שאומנם גוררים את יהודה הפצוע מתחילים לפתוח מרחק ממני ואני משתרך אחריהם. כשהם כבר במרחק של כ-70 מטר לפני אני רואה כי הם מתחילים לנוע בסיבוב חזרה לכיוון מערב, הוא הכיוון שבו המצרים. (הצוות שלי רק גמר צמ"פ ועדיין לא היה בקו. היות ואני כבר עשיתי שם כמה קווים ואינספור תרגילים, הכרתי היטב את השטח, ולכן ידעתי בדיוק את תוואי השטח שבו עלי לנוע לעבר הכוחות שלנו.)

אני צועק להם לעצור מיד היכן שהם עומדים ומגיע אליהם לאיטי. אני מבין שהיות ואני תשוש והולך לאיטי, אני חייב למצוא דרך להוביל אותם יחד איתי בבטחה לכיוון הנכון. בשלב זה אני מתחיל לתת פקודות: צוות עמוד דום, עמוד נוח. ואז אומר להם: המטרה להיחלץ לכיוון כוחותינו, היות ואינכם מכירים את השטח, מעתה אנו צועדים ב"שמאל ימין".

אני מתחיל לתת פקודות: שמאל ימין... שמאל ימין... והם נשמעים לפקודות כשהם גוררים בניהם את סירי הפצוע. הם כמובן אינם צועדים בשמאל ימין, אבל נשמעים לפקודות ולקצב, כך שכולנו צועדים לאט אבל יחדיו.

המראה סוריאליסטי והזוי לחלוטין: 4 לוחמים ישראלים, שניים מהם פצועים, צועדים בשמאל ימין תחת הפגזה כבדה ביותר ובסביבה השורצת בחיילי קומנדו מצרי. לימים ראיתי סרט ישראלי שנקרא "אוונטי פופול" שבו ישנה סצנה הזויה שמשמ הזכירה לי את הקטע ההזוי הזה.

לאחר כמה קילומטרים פוסקת אש הארטילריה הכבדה ובכך ישנה רווחה כלשהי. אני מאבד דם, אני חש כי כף הרגל והנעליים טבולות בדמי. עין ימין כאמור סתומה ואיני יודע מה גורלה. איני חש כאב, אך הולך ונחלש.

לאחר עוד כמה קילומטרים של צעידה הזויה אני שומע רעש מנועי טנקים הקרבים אלינו מכיוון מזרח. על אף שידעתי כי אלו טנקים ישראלים, מיד הבנתי כי במידה והם יראו אותנו אנו למעשה בסיכון מדי: הכיוון ממנו אנו מגיעים הוא שטח שכולו כבר בשליטה מצרית, עדיין די חשוך, וברור כי במידה והטנקים יגלו את הצלליות שלנו הם יהיו בטוחים שאנו חיילי קומנדו מצריים המתקדמים ויחסלו אותנו. מיד נתתי פקודה להתחיל לנוע לכיוון ההפוך ממנו נשמעים קולות מנועי הטנקים. לא הספקנו להתרחק, ואנו רואים 3 טנקים המתקרבים אלינו, כשאחד מהם נעצר כ-20-15 מטר מאיתנו.

עתה מתחיל סינריו שבמציאות לקח אולי 30 שניות בלבד: הטנק כאמור נעמד כ-20 מטר מאיתנו. אני שומע ממנו קולות בעברית ומזהה את קולו של המט"ק מיכה גולדמן ז"ל. בתוך שברירי שניות אני שומע את מיכה פועל במקצוענות רבה וע"פ התרגולת הנכונה כאשר מזהים חיילי אויב. נותן פקודה: "מקביל חי"ר על אש", ומיד מצודד את התותח אלינו ומקלע מקביל מתחיל לירוק עלינו אש כבדה. הצרורות מתקרבים והכדורים מגיעים ממש לרגלינו. מאיר מספר כי חש את הכדורים מכל עבר וממש חש את האדמה כולה רותחת סביבנו. לפתע פוסק הירי ואני שומע צעקות בצריח: "מעצור". (המקלע פשוט נתקע שבריר שניה לפני שחיסל אותנו). אנו צועקים "חדל אש, זה אנחנו, טנק 1ב", אבל בטנק לא יכולים לשמוע אותנו כי מנוע הטנק מונע והצוות חבוש בכובע וי אר סי המכסה על האוזניים.

ובשברירי שניות שחולפות אני שומע את מיכה ז"ל פוקד: "חלול חי"ר על אש!" ומיד מפלח את האוויר מפץ אור מסנוור, רעש אדיר, והפגז חולף סנטימטרים מעל ראשינו. מאיר מספר כי ראה את סדן התותח נפתח, ראה את הפגז מוכנס, ופתאום את ההבזק האדיר של הפגז הנורה עלינו.

אני מחליט תוך שבריר שניה כי במידה ואיני עושה מעשה, כאן מסתיימים חיינו. אני פותח בריצה לעבר הטנק. (ושוב מסתבר שבשעות כאלה הגוף נטען בכוחות על אנושיים). תוך כדי ריצה אני שומע את מיכה נותן פקודה נוספת: "תותח ח"ש חי"ר על אש!", ותוך ריצה חולף מעלי פגז נוסף. אני מגיע לטנק באיגוף קל ורץ לטלפון האחורי שאינו פועל, אני מיד מטפס על הטנק, מכה על הכובע של מיכה וצועק לו "חדל אש! זה אני! מוטי רוזנברגר!"

מיכה מרים את ראשו, ואת מראה פניו לא אשכח לעולם: פניו חיוורות כשלג. מיכה היה בטוח שאני חיל מצרי שיושב מעליו בא להורגו. הוא אחז בידו רימון יד, היה קפוא, ומבטו אלי. אני מעיף מבט מהיר ורואה שבקרבת מקום ישנם 2 טנקים נוספים של הפלוגה וחושש שמיד יפעילו את התרגולת שכאשר חי"ר אויב מטפס על טנק שלנו מתחילים לירות עליו ועל הטנק במקלעים. אני צועק למיכה שזה אני, מוטי ושייתן פקודת חדל אש ויודיע גם בקשר חוץ חדל אש. מיכה נשאר קפוא ולא זז (מדובר בשניות ספורות). אני חוטף ממנו את כובע ה-וי. אר. סי. וצועק בקשר חוץ: "תחנות חורף חדל אש. זה אני, מוטי, 1ב".

החבר'ה ירדו מהטנקים. לא מאמינים שאני עדיין בחיים לאחר שנעלמתי בתוך התופת כמה שעות קודם. כולם מחבקים אותי עם דמעות בעיניים, מיכה ז"ל, אבי כהן ואחרים. משהו מביא לי ג'ריקן 20 ליטר, ואני גומע את כולו בשלוק אחד (כן, מסתבר שזה אפשרי). חובש מגיע ומתחיל לחבוש אותי. בעין לא נוגעים ואיני יודע האם יש לי עין או לא.

בזווית העין אני רואה את החובש מקבע עם מקל את האצבע של מיכה ז"ל. מסתבר כי לאחר שהטנק שלו ירה עלינו במקלעים ונוצר "מעצור", ולאחר שגם הפגזים לא פגעו בנו, מיכה נטל רימון יד כדי לזרוק עלינו. היות והכל התרחש כה מהר, מיכה משך ומשך בחוזקה את הנצרה שלא השתחררה ונקע את האצבע. מיכה גולדמן, חברי היקר. אני מתגעגע אליך.

החובש גם גילה כי יעקב שפר (הגבר, כבר אמרתי?) גם הוא למעשה פצוע ותקוע לו רסיס רופף ודי גדול בגב. בדיעבד התברר שהוא גם חטף רסיסים בראש שחלקם שם עד היום. שפר לא הרגיש את זה בכל "המסע לחיים" הארוך שעברנו.

התקשרתי לאחרונה בהפתעה לחברי לברית הדם יעקב שפר. שפר היה בנסיעה, וכה התרגש עד שעצר בצד הכביש וסיפר לי בספונטניות על אירועי אותו הלילה מזווית הראיה שלו, ואלה דבריו:

כללי: אני זוכר הכל כאילו התרחש אתמול. עוברת בי צמרמורת. היינו טנק בודד בין המוני מצרים. היינו שם במתחם המצרי להערכת יותר משעתיים. דרסנו להערכת אולי פלוגה או שתי פלוגות מצריות. זה התחיל כשלפתע נפתחה עלינו אש תופת. בהתחלה הצצתי החוצה וראית המוני מצרים. אתה צועק עלי: היכנס פנימה ותמשיך לטעון פגזים! אתה צועק אל מאיר הנהג: נהג ימינה! נהג שמאלה! סע מהר! דרוס אותם! דרוס אותם! עלה עליהם! ואתה צועק אלי: תטען! תטען ורק תגיד טעון! אל תפסיק לטעון! תביא לי רימונים! מהר! עוד רימונים! איזה חמולות! איזה חמולות! נהג עלה עליהם! דרוס אותם! נהג ימינה, נהג שמאלה, תביא מהר עוד רימונים! היו לנו עשרות רימונים כי גנבנו אותם מבונקר התחמושת. אתה ירית כל הזמן במקלע מפקד, בתותח וזרקת רימונים. בשלב מסוים היה לך מעצור במקלע מפקד וצעקתה אלי: תביא מברג! מהר! (הסבר של מוטי: בשלב זה אכן היה לי מעצור במקלע, ותוך כדי נסיעה ודריסת המצרים ביצעתי תיאם קנה).

בשלב מסוים היה לנו מעצור במקלע מקביל. נתת לי זבנג וצעקת תביא עוד רימונים! מהר! בשלב מסוים חדל גם מקלע מפקד לירות, וצעקת אלי: תביא את המחסניות עוזי של כולם! מהר! עוד רימונים! פתחתי את מדף הטען ואמרתי לך שאני רוצה לעמוד אתך כדי לעזור לך בירי מהעוזי. צעקת אלי: תרד מיד וסגור את המדף! תטען! תטען! אין זמן לפקודות אש! רק תטען ותגיד טעון! נהג ימינה! נהג שמאלה! תעלה עליהם! דרוס אותם! איזה חמולות! איזה חמולות! המוני מצרים מסביב! תדרוס אותם! ואני טענתי פגזים אותם ירית מבקר המפקד. לפחות 10 פעמים לא שעיתי לפקודתך, ופתחתי את מדף הטען והצטרפתי אליך ושנינו ירינו מהטנק עם העוזים וזרקנו רימונים על עשרות המצרים שבתוכם אנו שועטים. ובסוף החלטת לשמור עלי ונתת לי זבנג רציני כדי שאכנס פנימה. המון מצרים מסביב, אני ממשיך לטעון פגזים, ואנו ממשיכים לדרוס ולעלות עליהם.

ואז הטנק נפגע פעמיים. פעם בצד שלי ודבר לא חדר לצריח, ובפעם השניה בצד התותחן והטנק עלה באש. הרגשתי כאב בגב ובראש. חלקים בוערים של הסרבל שלי ושל סירי נחתו על קופסאות הרימונים שהיו מפוזרות על רצפת הצריח. פחדתי שהם יתלקחו וניסיתי לכבות עם מטף. האש בצריח הייתה כבדה ונתת פקודה: כולם לצאת! כולם החוצה! ראיתי אותך מושך את סירי מהטנק, ועזרתי לך מלמטה. האש התגברה וברחנו החוצה. התחלנו ללכת בשטח מוכה ארטילריה וקומנדו מצרי. אמרת לנו לא לעזוב את סירי. הלכנו ברגל כשעה וחצי, ובחלק מהזמן נתת לנו פקודות שמאל ימין כדי לעודד אותנו.

שמעת רעש טנקים ופקדת לנסות להתרחק. לא הספקנו להתרחק. פקדת עלינו לשכב ולנסות להתחפר. היו שם 3 טנקים כשאחד מהם נעצר ממש קרוב אלינו. הטנק הקרוב התחיל לירות עלינו, ואז עשית מעשה שחבל על הזמן: הגעת אל הטנק באיגוף וניסית לדבר איתו בטלפון אחורי שכנראה לא עבד. ואז טיפסת על הטנק ונתת למט"ק מכה על הראש.

לאחר מכן טיפלו בנו ופינו אותנו על טובה של טנק. אחרי המלחמה זימנו אותי למחלקת זיהוי נעדרים ונתתי שם תצהיר. אמרתי להם שהצוות פעל ברמה הגבוהה ביותר בזכות המפקד. אולי ניתן עוד למצוא את התצהיר.

עד כאן סיפורו של שפר לגבי אותו הלילה. לשפר יש עוד מה לספר, אז זה כבר לסיפור אחר

לימים, נפגשנו אצלי בבית כמה חברים מהגדוד, ואז התברר לי מה קרה בצריח של מיכה באותן הדקות, ומדוע הם לא פגעו בנו מטווח כה קרוב.

והרי סיפורו של ברוך גאולה שהיה אם איני טועה הטען של אותו הטנק: הטנק של מיכה וצוותו לחמו כבר שעות רבות. בשלב מסוים בלילה, הסיגו אותם לאחור כנראה לצורך מנוחה קצרה. בשעת המנוחה ברוך הטען ביקש להתחלף עם הנהג כדי למתוח מעט את איבריו. לפתע הפעילו אותם בחירום, כך שהטען למעשה היה נהג, והנהג היה הטען באותו הקטע שבו הם פגשו אותי. הם שלא כמו שאר חיילי הפלוגה שזה עתה סיימו צמ"פ, צוות זה היו לוחמים ותיקים, כך שהנהג שהפך לפתע לטען ידע את העבודה, אלא שלא היה מקצוען בנושא. וכך שכנראה זו הסיבה לשתי הנקודות שלמעשה בגללן נשארתי בחיים:

א) הטנק החל לירות עלי במקלע, ואז התגלה מעצור במקלע. מי שהיה בתא הטען היה כאמור הנהג, כך שהיה קשה לו להתגבר על המעצור. במידה והיה שם הטען המקורי, הוא היה מתגבר מיד על המעצור ומחסל אותנו בקלילות.

ב) כאשר מפקד הטנק מיכה נתן פקודה לירות עלינו פגז חלול, ברוך גאולה, שהוא הטען, היה למעשה בתא הנהג, וצעק לצוות בקשר פנים: "נגמרו החלולים, אין חלולים". אבל הם לא הספיקו לשמוע והתותחן הציב במחשב פגז חלול, אך הפגז לא היה פגז חלול ולכן עבר מעל הראש שלנו ולא פגע.

כשברוך סיפר לי את מה שכתבתי כאן, הוא הרגיש כל כך לא נעים על כך שהצוות שלו כמעט הרגו אותי. אז ברוך: הכל הסדר חבר מתוק ויקר. חיבוק ענק! זה קורה במלחמות. מלחמה זה דבר נורא!

לימים השתעשעתי במחשבה כי אם הטנק אליו רצתי היה טנק מצרי, ואם הסיפור היה מסופר, הוא היה זוכה לכותרות מעין אלה: "חיל צה"ל הסתער בידיים חשופות מול טנק אויב והכניעו".

עדותי, וסיפורו המדהים של ברוך גאולה שהיה בצוות הטנק שירה עלי

מוטי, היקר !!! מה אומר ומה אספר במקום רוזנברגר רצו להפוך אותך להמבורגר.

אחי היקר, קודם כל אני אוהב אותך.

אני מצטער מאוד שלא יצא לי להכיר אותך לפני המלחמה

אני שמח, בשבילך אחי, אתה כאן ואתה אתנו, צריכים אנשים כמוך להמשיך את המלחמות ולנצח. למה! השם, ישמור כולם רצו להרוג אותך ואף אחד לא הצליח, והגיהינום רצה אותך ולא קיבל. לכן אחי היקר, יש לך מקום מכובד בעולם הבא של "צדיק נרדף"

אני אזכיר לך משהוא, אחרי המלחמה כשבועיים בערך, פגשת אותי "במסעדת סימה בירושלים". ("סימה" אימי היקרה). היית מגובס ברגל אני הייתי מגובס ביד, פנית אלי ואמרת "כך רצית להרוג אותי, הה?" הרגשתי נבוך, פחדתי, חשבתי אולי גם תבקש להתנקם בי, אבל אתה התקרבת אלי לאט, היית פצוע, הגעת אלי חיבבת אותי ונישקת אותי, עד היום אני לא מבין איך הכרת אותי ואף קראת בשמי גאולה, אני עד אותו יום מעולם לא פגשתי בך.

עכשיו אספר כאן ולכולם למה לא נהפכת להמבורגר.

הצוות שלי יורם איתן ואני יצאנו מרפידים, עם טנק ומט"ק שלא הכרנו קודם. הטנק היה מבולגן, ואפילו סרטי המקלע היו משורשרים לאימון ולא למלחמה: שניים כן ואחד לא, כך שהמעצורים טמטמו אותנו, אבל !!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! אנחנו צוות ותיק ומיומן כך שהמצרים לא עשו עלינו כל רשם. פיצחנו אותם אחד אחרי השני: מחפורות, נון טטים, חי"ר, טנקים וכל מי שהיה בסביבה, וחיפשנו גם את מי שפגע בטנקים של הפלוגה. דבר אחד אני מבטיח ויהיו אלו עדי, יורם ואיתן: כל מקור ירי מיצרי שפגע בטנקים של הפלוגה שלנו הושמד מיד. חיפשנו אותם השחלנו לעברם חלולים ויורם דרס אותם, עשה אותם קווצים. נכון היינו במתח

השורץ בשטח, וראיתי שזה הש"ג של הגדוד. אזרתי את שארית כוחותיי, ביקשתי מהנהג מחסנית לעוזי, התיישבתי על הספסל עם העוזי שעדיין שמרתי עליו מכל כשהוא דרוך ומכוון לאחורי הנ"נ. תוך כדי נסיעה מהירה חלפנו על פני דמויות. הוצאתי לעברם 2-3 צרורות קצרים עד שנגמרה לי התחמושת.

הנ"נ הגיע לטסה, ושם הורידו אותי לתאג"ד שהיה ממוקם בבונקר תת קרקעי גדול. המחזה היה קשה מנשוא: כל המקום מלא פצועים שחלקם שקטים וחלקם נאנחים וצועקים. רופאים מבצעים עשרות ניתוחי חירום. הרצפה כולה מגואלת בדם ובתחבושות וההמולה קשה מנשוא. היום זה מזכיר לי את סצנת הפתיחה של חלקו השני של הסרט "חלף עם הרוח" שנפתחת באלפי פצועים השוכבים בתחנת הרכבת ללא טיפול. וככל שהמצלמה פותחת את שדה הראיה מתגלים יותר ויותר פצועים מדממים). ישבתי בשקט בצד כשאני שעון על הקיר וחכיתי בשקט שיגיעו לטיפול בי. בשלב מסוים ראיתי את אמיל, מפקד החולייה הטכנית ששמח לראותני וסיפר לי שהם עסוקים כל הלילה בפיוני פצועים והרוגים (התיאור היה במילים קשות בהרבה שלא כאן המקום לתאר). מדי פעם הגיע מסוק מלא פצועים. בצד הבונקר היה חדר אלונקאים שפיוני את הפצועים מהמסוקים לבונקר התאגד. הגיע הליקופטר והאלונקאים נקראו להוריד פצועים. אף אחד מהם לא זז, כולם היו באפיסת כוחות מוחלטת. הגיע רופא עם עוזי שלוף לחדר האלונקאים וצעק: "במידה ואתם לא זזים מיד לעבר ההליקופטר להוריד פצועים, אני מוציא צרור מהעוזי!!!". החיילים התשושים שהיו באפיסת כוחות החלו לקום לאיטם כשהם בקושי מצליחים לעמוד על רגליהם.

קיבלתי שם טיפול ראשוני והעמיסו אותי להליקופטר שלקח אותי לבית חולים שדה ברפידים. אני רק זוכר שמחדירים לי זריקה כלשהי, ומיד איבדתי שוב את ההכרה. איני יודע כמה זמן הייתי חסר הכרה, ובשלב מסוים התעוררתי, ומעודף אדרנלין הרמתי את עצמי ועשיתי כמה צעדים. באחת המיטות ראיתי את יעקב עמר שוכב חסר הכרה. לא יכולתי לגשת אליו כי הרגשתי שאני עומד שוב לאבד את ההכרה, חזרתי למיטה, ושוב התעלפתי.

לימים סיפר לי יעקב עמר שברוב זמן הפיוני הוא היה חסר הכרה, אך בשלב מסוים הוא התעורר לכמה שניות ובתוך כל הכאוס הוא ראה תמונה שהצחיקה אותו, ואז שוב איבד את ההכרה. והרי מה שעמר סיפר שראה:

הוא ראה אותי עומד מולו, עם תחתונים, נעליים גבוהות פתוחות ללא גרביים, הרגליים חבושות עם תחבושות מגואלות בדם, עם חולצה צבאית פתוחה ספוגה בדם, משקפת טנקיסטים על הצוואר, וביד אחת מחזיק את כובע הוי. אר. סי, וביד השניה את העוזי.

בשלב הבא מצאתי את עצמי מתעורר באלונקה בתוך מטוס הרקולס שהפך לאמבולנס מעופף המסוגל לשאת מאות פצועים. היה כבר צהרי היום. אני זוכר ששמעתי את החובשים אומרים שיש פצוע ראש קשה שאותו יש להעמיס אחרון וקרוב לדלת היציאה כי מצבו קריטי. היה זה יעבץ ז"ל הסמג"ד שלי, שלצערי לא שרד את הפגיעה הקשה.

הגעתי לתל השומר בו אושפזתי. לא יכולתי לזוז וביקשתי מהאחות להתקשר להורי ולומר להם כי אני פצוע, אבל חי. האחות חזרה ושאלה אותי: "תגיד לי: אבא שלך נורמאלי? נראה לי שמשנו אינו כשורה איתנו". שאלתי מדוע? והיא מספרת: "אמרתי לו שהבן שלו נפצע. אביך אמר מיד: יופי! זו פעם הראשונה שאני מודיעה למישהו שהקרוב שלו פצוע ותגובתו היא: יופי! ורק לאחר מכן הוא שאל: יש לו ידיים? רגליים? עיניים? האמת היא שאבי ידע היכן שירתי, וע"פ החדשות הוא הבין שהמצרים כבר עברו את המקום בו אני מוצב, והוא כבר היה בטוח שאיבד אותי. ולכן תגובתו הייתה: "יופי!"

לימים סיפר אבי כי אני חי בזכות הוריו ששמרו עלי כמלאכים ממרום. שני הוריו, אחיו הגדול, אשתו וארבעת ילדיהם ה"יד נרצחו בשואה ע"י הנאצים. אבי עלה ארצה ממש לפני המלחמה כמפקד בית"ר בעיררת מגוריו בהונגריה ובעליה בלתי לגאלית באנייה סקריה, נעצר ע"י הבריטים, וכששחרר הצטרף לאצ"ל. סיפורו של אבי, אמי ומשפחותיהם מעניין ומרתק, אבל משאירו לזמנים אחרים.

הראשון שהגיע לבקר אותי היה גיסי שמסתבר שנשלח בדחיפות ע"י הורי. לימים הם סיפרו שאמרתי להם בטלפון שבכוונתי לחזור למלחמה. הוא נכנס לחדר, והדבר הראשון שעשה הוא להצביע על הקיר, ושאל אותי מה אני רואה. אמרתי לו שאני רואה תמונות. אמר: אכן כן, וזה המקום של כל הגיבורים, אז שלא תעז לברוח מבית החולים חזרה לחזית. עשית מספיק.

האמת כי למעשה, גם אם הייתי רוצה לא יכולתי. מפאת הרכיבים הרבים, רגלי התנפחה לממדי ענק ונשארה למשך כמה חודשים ישרה ללא יכולת לכופפה.

נקבע לי תור לניתוח ברגל והועברתי לבית הבראה. היה מצב חירום, והמלחמה עדיין הייתה בעיצומה. כך שמבית הבראה התנדבתי וחזרתי לג'וליס לעזור במה שניתן. בג'וליס הקימו גדודים של לוחמים שהגיעו במטוסים מלימודי רפואה באיטליה, ומכל רחבי העולם, והורידו אותם דרומה למלחמה. אני זוכר עד היום פלוגות הצועדות בחשיכה, בדממה, ללא קול, כאשר שומעים רק את קולות הנעליים הצבאיות, בדרך לקרבות המרים בדרום. אני זוכר גדוד בהקמה כאשר המג"ד הוא קטוע יד (שאת שמו אני זוכר, נראה לי שהגדוד נקרא כוח אדולף). ראיתי גם פלוגות שחוזרות לג'וליס והחבר'ה מספרים כי ירדו לחזית, חטפו הפגזות כבדות על הגשרים, ומפאת המחסור בטנקים החזירו אותם לג'וליס. אותי כמובן שלא יכלו לצוות, כי רגלי כאמור הייתה פגועה, נפוחה כשתי רגליים מפאת עשרות הרכיבים, לא יכולתי לכופפה ולא לנעול נעליים. היו לי גם רסיסים בכף יד ימין, ובזרוע שמאל.

על אף מצבי, החליטו למנות אותי כמפקד של מחלקת כוננות לטובת העיר אשקלון, כך שבמידה ויוצרו מצבי חירום כגון נחיתת קומנדו מהים, מיד נגיע לתגבור. היות ולא יכולתי לכופף את הרגל, שימשתי כמפקד מחלקה כשהמדים שלי היו: מכנסיים קצרים, כפכפי אצבע אילת, וחולצה צבאית. תרגולת "על הרכב עלה" של הצוות שלי הייתה כך: הנהג עולה לתא נהג, הטען והתותחן אוחדים בי בשתי צדדי, מרימים וזורקים אותי לתא המפקד בצריח.

כשהגעתי חזרה הביתה לירושלים גליתי שנפוצו אודותיי שמועות רבות: האחת כי אני מת. השניה כי איבדתי יד ורגל. ובמשך זמן רב היו עוצרים אותי ברחוב ושואלים: "מה, אתה חי?" ואני עונה בצחוק "לא" וממשיך.

לפני כמה שנים נכנסתי לקנות מנת פלאפל בבית הכרם בירושלים. לפתע אני רואה לצידי את אמיל, מפקד החוליה הטכנית שלנו שאותו לא ראיתי מאז המלחמה. פניתי אליו ושאלתי אותו אם הוא מזהה אותי. אמיל הביט עלי ולא זיהה. אמרתי לו בצחוק: איך אינך מזהה אותי? הרי אתה זה הוא שהפיץ עלי את השמועה שאין לי יד ורגל (ואכן היה זה אמיל, כי כאמור הוא ראה אותי בתאג"ד בטסה חבוש וסתום עין). אמיל מביט עלי כעל משוגע ואינו מבין מה אני רוצה ממנו. שאל אותי לשמי, אמרתי מוטי רוזנברגר, ואז עלו בשניה הזיכרונות כולם. נשפכנו האחד על צווארו של השני והתחבקנו ארוכות. ואז סיפר לי אמיל כי כל שקרה בימים הראשונים של המלחמה פשוט נמחק מזיכרונו, כנראה מנגנון הגנה של הנפש. הוא רק יודע מהסיפורים כי הם עסקו בכל זמן זה במלאכה הנוראה והמסוכנת של חילוץ פצועים והרוגים משדה הקרב. כן... גם אנשי החוליה הטכנית היו גיבורים באותם ימים ולילות ארוכים.

משהסתיימה המלחמה נשלחתי לניתוח ברגל, לאחריו לבית הבראה, לאחריו לעוד ניתוח, ומשם לשחרור.

כמה חודשים אחר המלחמה ישבתי בקפה רונדו בירושלים. נכנסה ידידה שבזמנו גם ביקרה אותי בבית החולים, התיישרה לידי, הביטה בריכוז על פני ואמרה: כשביקרתי אותך בבית החולים הריסים והגבות שלך היו שרופים. מאז אני תוהה האם ריסים גדלים, ועתה אני מגלה שאכן ריסים גדלים שוב.

במילואים התנדבתי להיות בצוות חירום של ביה"ס לשריון. מפאת הכוונות ביצענו ימי מילואים רבים עם חוויות רבות ומיוחדות.

התאונה במילואים: באחת מתקופות המילואים ראשונות בג'וליס, בדרך חזרה הביתה עם חבר, הרכב בו נסענו נקלע לתאונה והתהפך 4 פעמים לאורכו של הכביש ולמרחק של כ-100 מטרים. הרכב נעמד על גלגליו ובניצב לכביש. בדרך כלל במצבים כאלה חולפות במהירות תמונות החיים כבסרט מהיר. במקרה שלי, תוך כדי 4 הגלגולים רק אמרתי לעצמי: "איזו בעסה, יצאתי בנס מהמלחמה הארוכה, ועכשיו אני הולך למות כאן באיזו תאונה מסריחה". לאחר ההתהפכות מצאתי את עצמי יושב במושב הרכב, הרכב עומד על גלגליו בניצב לכביש. הגג שמעלי נקרע לאורכו, ראשי בחוץ, ומשני צדדי הגג מעוך עד למושבים. אמרתי לעצמי: אני כבר מכיר מצבים כאלה: בתחילה לא מרגישים מאום, ואז מתחיל הכאב העצום. אני קם, בטוח שגופי מרוסק כולו מחכה בכל רגע ליפול, ונשאר לעמוד. אני בודק את ידי ורגלי ורואה השכל שלם. אני רק חש כאבי ראש וגב מפגיעות בשעת ההתהפכות. מפנים אותי לבית החולים ברזילי ואת הרכב גוררים לג'וליס. לאחר שעות משחררים אותי. אני חוזר לג'וליס ורואה התקהלות של חיילים. אני מתקרב ורואה שכולם סובבים סביב הרכב המעוך. אחד החיילים שלידי

מצביע על המקום שבו ישבתי ושכל גג מעוך עד למושב ואומר לחברו: "זה שישב כאן בטוח נהרג". לא הגבתי ורק צחקתי בליבי. ובתוכי רק חזרה הידיעה שכנראה משהו מעולמות אחרים שומר עלי, משהו שאינו ברור עד היום. היו לי כאבי ראש, כאבי גב וחום שנמשך כשבוע, אך המשכתי את שירות המילואים עד לסיומו.

הפגיעה בעצב הרגל ודחית הלימודים באוניברסיטה: נרשמתי לשנת הלימודים בפקולטה למדעי כדור הארץ. חלקתי במעונות חדר עם זאב ויגלמן, חבר מהשריון שהיה במלחמה בגדוד אחר. בלילה הראשון של הלימודים נשארנו ערים עד לשעות הקטנות והחלפנו חוויות אודות המלחמה. בסביבות 2 לפנות בוקר סיימתי את השיחה במשפט: "OK, אני אומנם נפצעתי, אבל עכשיו אני אנוח לי ואעשה מילואים כמו נופש. אותך, כעונש על כך שאתה שלם, ייקלו כל הזמן למילואים". כיבינו את האור והלכנו לישון. חלפו כ-15 דקות, ואז דפיקות בדלת: "זה מהצבא, צו 8, נא לפתוח". אמרתי מיד לזאב שזה עבורו ושיקום לפתוח. הוא קם, ותוך כדי שינה עמד לחתום על הצו וללכת איתם. בשנייה האחרונה הוא צועק לי: "מוטי! זה צו 8 עבורך!". קמתי ויצאתי לג'וליס בצו 8. העניין הוא כי אחרי המלחמה היו כל הזמן כוננויות, כך שבכל פעם העלו צפונה את מדריכי ביה"ס לשריון. כך שבכל כוננות הכי קטנה נקראתי בצו 8, כאילו אני בסיירת מטכ"ל או משהו כזה.

היות ובמלחמה הקשה של יום כיפור נפגעו טנקיסטים רבים, היה צורך להשלים את השורות במהירות, ולכן בביה"ס לשריון היו כל הזמן קורסים והסבות של חיילים מהנח"ל לטנקים. במילואים הללו העברנו מחזור שלם של "מקצועות". עם סיום החלק התיאורטי של המקצועות שאלו מי מתנדב לרדת עם החיילים לאימוני השדה בצאלים. התנדבתי וירדתי לצאלים. ביצענו מטווחים ונסיעות. מפאת הקור ששרר במדבר, חטפתי דלקת קשה בעצב הראשי של הרגל שנפגעה במלחמה. הכאב היה בלתי ניסבל ושתי לילות התפתלתי מכאבים. הייתי מושבת ללא יכולת לזוז. במקום לא היה רופא או אמבולנס, ולכן חבר עם רכב וולוו סטיישן לקח אותי בשכיבה על מזרן צבאי להדסה ירושלים כשאני מתפתל מכאבים עזים כל הדרך. משהגענו לחדר המיון, הוא העמיס אותי על גבו וכך נכנסו לחדר המיון של בית החולים הדסה ירושלים. הייתי מאושפז כמה ימים, עדיין לא יכולתי לזוז מעוצמת הכאבים. לאחר השחרור שכבתי חודשיים מושבת בבית והפסדתי מחזור לימודים באוניברסיטה.

מלחמת לבנון הראשונה: בשבת שלפני מלחמת שלום הגליל הראשונה (שפרצה ביום ראשון בבוקר) הייתה בר מצוה של אחייני בחיפה. בערב, בדרך חזרה לירושלים נסגר כביש 4 לתנועה. נסענו בכביש החוף דרומה כשבמקביל אני רואה את כביש 4 עמוס בכוחות העולים צפונה בדרך למלחמה. ראיתי המוני טנקים ואוטובוסים מלאים חיילים. בדרך עלו הזיכרונות כולם: החברים שנשארו שם, הזעקות, הגופות. הלב נצבט עם המחשבה מי מאלפי החיילים העולים צפונה לא ישוב הביתה. התחושות היו מוזרות וקשות

הייתי בטוח כי כשאגיע הביתה כבר יחכה לי צו על הדלת. להפתעתי לא חיכה. לאחר 5 דקות הגיע טלפון ממרכז הגיוס ומצדו השני צועקים עלי: "איפה אתה? אנחנו מחפשים אותך כבר מהבוקר! תגיע מיד למרכז הגיוס בבית ההסתדרות בירושלים!" (כבר אמרתי: אני, הפצוע, נכה צה"ל, עם חלומות וסיוטים, אבל בגיוס כאילו סיירת מטכ"ל).

כבר הייתי אב לתינוקת. אז שוב כמו בסרטים: הורדתי את המדים והתנד"ל מהבוידם. חיבקתי את האישה והילדה, נפרדתי לשלום ויצאתי למלחמה.

בדרך למרכז הגיוס אני עובר "בצריף" שהיה מקום הבילוי האיני של אותם הימים. נכנס, וכולם מוחאים לי כפיים. אני רואה את יעקב, בוריס ופיטר שמושכים אותי לשבת לידם ומיד משקים אותי בחצי ליטר. אני לוגם מעט וקם לצאת, הם מושכים אותי בכוח להמשיך לשתות. אני צועק עליהם שאי אפשר להילחם שיכור ולנצח, ויוצא.

הגעתי לג'וליס לפנות בוקר והמשימה הראשונה שלנו הייתה לזווד ולצייד את הטנקים של ביה"ס לשריון שהיו אמורים לעלות על אסדות ולצלוח דרך הים לצידון.

בלהט ההכנות, כל ביה"ס לשריון רחש כנורת דבורים. הגוף שלי התמלא אדרנלין ואמרתי לאחד החברים שלי כי אני עולה עם הטנק לנחתת בדרך לצידון. (האמת שכך חשבתי לעשות, וזה יחד עם המחשבה כי זה אולי יהיה המבחן שלי לחזרה לחיים, לסיום הסיוטים המתמשכים. מה שנקרא: טיפול בהלם).

החבר הזעיק את שאר החברים שהתאספו סביבי ואמרו: עשית כבר די בשביל המדינה! תירגע ושב בשקט! ובמידה ויהיה צורך אנו עוצרים אותך בגופינו וקושרים אותך למיטה. לשמחתי ויתרתי וחסכתי לעצמי מלחמה נוספת. כמה מחברי ניצולי יום כיפור נהרגו במלחמה זו.

שירתי בזמן המלחמה בצו 8 כ 3 חודשים בג'וליס. פעמים רבות נשלחנו להוות משמר כבוד להלוויות הרוגים. בכל פעם מטחי ירי הכבוד זעזעו אותי. הזיכרונות שבו ועלו: זעקות הפצועים, ההרוגים, "תחנות חורף מי שומע עבור....תחנות חורף..." החלומות שבו ועלו והפעם ביתר שאת.

פרק שישי: סוף.....

חייתי מאז חיים שלמים. ניסיתי לחזור לחיים. חוויתי הצלחות ושמחות, אבל תמיד שזורים בהם עצב וכאב. כאב על החיים הצעירים שנגדעו... כאב על הנפש זכה שבחטף הפכה למשהו אחר....משהו שאומנם נשאר תמים ומאמין בטוב...אבל בחטף הפכה לחיות עם משהו שלעולם יהיה טבוע.. חבוי.ונצור עמוק בתוכה.

אבל תמיד, ולעולם, כפי שאמרתי בפתיחה: "הרעש אינו פוסק...אלא הולך וגובר. ועם כל יום, כל חודש, כל שנה, נעשה חזק יותר ויותר...."

עד כאן סיפורי האישי .

עדונו של אלי הררי על אירועי הלילה הראשון בו נהרג המ"פ עמוס ועוד מחברי היקרים

בואו נכניס להם

אל הפלוגה איתה נלחם, הגיע הררי רק שלושה ימים לפני שפרצה המלחמה. הוא בקושי הכיר את האנשים, אבל היה מנוסה מהם, כיוון שהייתה זו פלוגת טירונים, ולו היה כבר פז"ם של שלוש שנים בחיל. "זה היה שבוע מאוד לא ברור", נזכר הררי. "היינו בכוננות, ולא ידענו אם יוצאים הביתה או לא. כולם היו בחוסר ודאות מוחלט והתעסקנו בהכנות לקראת 'אולי מלחמה'. ביום חמישי ושישי הגיעו אוטובוסים לקחת אותנו הביתה. עלינו לאוטובוסים, עמדנו לצאת ואז הוחלט שלא יוצאים והורידו אותנו. ככה קרה בערך ארבע פעמים, ועד שישי בבוקר לא ידענו אם יוצאים או לא. רק בצהרי שישי החליטו סופית שיש כוננות ואנחנו נשארים.

"בסביבות השעה עשר בבוקר ביום שבת קיבלנו הוראה לשבור את הצום, להיכנס לטנקים ולהתפזר בשטח. כיסינו את עצמנו ברשתות הסוואה נגד התקפת מטוסים, ופשוט חיכינו.

"אני לא אכלתי. בגלל כל המתח שהיה מסביב, הלכתי ישר לטנק. בשעה עשרה לשתיים בדיוק הייתה התקפת המטוסים הראשונה. ראינו את המטוסים מעלינו ושמענו את הבומים הראשונים. שמענו את ההפצצות על שדה התעופה ברפידיים, ואז פתאום נשמע הקול של המ"פ: 'חבר'ה, מלחמה! בואו נכניס להם'. אי-אפשר לשכוח את הצעקה הזאת. הוצאנו מהר את רשתות הסוואה והתחלנו לזוז לכיוון התעלה, שהייתה במרחק של כ-50 קילומטרים מאיתנו. לא היה זמן למובילים, אז התחלנו לנסוע על החולות, ואחר כך גם על הכבישים. בסביבות שש בערב הגענו לאזור טסה. באיזשהו שלב למ"פ, סרן עמוס וינטרוב, הייתה תקלה במכשיר הקשר והוא ביקש מהמט"ק שלי, סמל עמוס טנא, להחליף איתו טנק.

"השעה הייתה בין ערביים, כבר התחיל להחשיך וכל השמים היו נקודות אדומות, מהנ"מ המצרי שעבד בלי הפסקה. המ"פ קיבל פקודה להתחיל להתקדם פנימה, ואמר לי: 'נהג, התקדם'.

"התחלנו לנסוע. עוד לא ירינו פגז אחד ופתאום נפתחה עלינו אש תופת - נכנסנו למארב בזוקות. ראיתי את כל האש מופנית אלינו מהחלון של תא הנהג. הרגשתי זעזוע בטנק והבנתי שפגעו בנו. הסתכלתי לאחור, נבהלתי וצעקתי 'מה קרה?' היה המון עשן והייתי בטוח שאש בוערת בתוך הטנק.

"הבזוקה פגעה בצריחון המפקד והתותחן צעק: 'נפגענו ממהו!' כשהסתכלתי אחורה, הייתי צריך לראות את הרגליים של עמוס המ"פ. לא ראיתי אותן והנחתי שיש בעיה. התותחן צעק לי שהוא עף החוצה. רצתי החוצה וראיתי את עמוס שוכב על החולות, 20 מטר לפני הטנק. רצתי אליו. ראיתי אותו מתפתל, החזקתי אותו בחזה ושאלתי אותו מה קרה. הוא ענה: 'נפגענו מבזוקה', ואז הראש שלו נפל והתחיל לצאת לו דם מהפה.

"הוא היה במצב אנוש. המשכתי להחזיק אותו וראיתי טנק שבא לחלץ אותנו. צעקתי לטנק להוריד אלונקה. המשכתי להחזיק את עמוס בחזה והרגשתי שהוא מרוסק. הרמנו אותו לטנק המחלץ כשסבבינו אש כל הזמן. שום דבר לא נעצר לשנייה. כל מה שעובר בראש באותו זמן זה לברוח כמה שיותר מהר. אתה יודע שכל מה שאתה עושה זה כדי לשרוד, כדי להישאר בחיים.

"הטען-קשר שלי יצא בכוחות עצמו מהטנק וצעק 'נפצתי, נפצתי! אני לא רואה בעיניים!' העלינו גם אותו לטנק המחלף. כעבור דקה וחצי גם הם חטפו פגיעה, וכל השישה שהיו שם נהרגו".

כמו זומבי

עבור הררי והתותחן שהיה עמו, הלילה עוד היה רחוק מסיומו. הטנק הצליח להתניע, אך לא לנסוע, והשניים נשארו לבד בחולות כשמעליהם עפים טילים ובזוקות בקצב מסחרר. "כנראה משהו נפגע בגלגל המניע", מנתח הררי את הרגעים עליהם עבר בראש כבר אין-ספור פעמים. "אחרי שחיכינו מעט זמן, הגיע טנק 2-א' לחלף אותנו. הוא הוציא כבל גרירה לחבר את הטנקים, כי כמו שלא משאירים פצועים בשטח - לא משאירים טנק בשטח. התחלנו לנסוע. ישבתי בתא הנהג בטנק שנגרר מאחור. מעל הראש שלי עפו בזוקות והרגשתי שאני נשרף מחום המנוע של הטנק שלפני. ראיתי פגיעות טילים, שמעתי שריקות ותוך כדי תנועה ראיתי פגיעה בצריח של המט"ק שלפני. מאותו רגע, הטנקים התחילו להסתובב סביב עצמם ומיד הבנתי שהמט"ק נפגע. יצאתי מהטנק שלי וקפצתי אל הטנק הגורר. הוצאתי את הראש של המט"ק מהצריח. הפנים שלו היו מלאות דם. נכנסתי לטנק וגררתי אותו פנימה. בטח עשיתי לו נזק כלשהו, אבל עשיתי הכול כדי שיישאר בחיים. היום הוא מספר לכולם שהצלתי אותו. לקחתי לו את הקסדה ועליתי להיות המט"ק. 'נהג, ישר!' צעקתי לנהג, ולתותחן הוריתי לעבור לטנק מאחור כדי שנוכל להתחיל לנוע. נתתי הוראות לנהג לאן להתקדם, ומיד התחלתי לבלבל למג"ד את המוח בקשר. סיפרתי לו את כל הסיפור, אבל הוא היה עסוק בלחימה וצעק: '2-א', תרד מהקשר אתה מפריע לי בלחימה!' לא ירדתי מהקשר וצעקתי לו: 'כאן עגלון! אני לא מתמצא בשטח, תכוון אותי!' הרי אני הייתי רק עגלון, נהג, ולא ידעתי כלום, ידעתי רק לעבוד קשה בתוך תא הנהג שבטנק. המג"ד אמר לי: 'תיסע כל הזמן כשהירח בתחת שלך', אבל הירח היה מעליי. לכל כיוון שהסתכלתי, הירח מעליי ולא מאחוריי. לא הספקתי לזוז והמג"ד אמר לי: '2-א' תעצור במקום, אני מזהה אותך'. ככה נגמר הלילה הזה, ואת המשך הלחימה עשיתי רוב הזמן כמט"ק כי לא היה מחליף. הייתי בריא ושלם עד היום העשירי של המלחמה - יום הפריצה לתעלה. נפצתי שם קשה. היו רגעים ארוכים שחשבתי שאני מת, הרגשתי את הנשמה יוצאת מהגוף שלי.

עדותו של ירון כהן על אירועי הלילה הראשון בו נהרג המ"פ עמוס ועוד מחברי היקרים

באותו ערב כבר היינו בקרבת התעלה, מתרוצצים בתוך מארבים ומחפורות של צידי טנקים. המ"פ נהרג ראשון. טנקים רבים נפגעו. השמים הכהים נראו כמו מסך ארגמני עשוי חוטי שתי אדומים של טילי נ"מ, ולהבות קטנות נדלקות בתוכם כשהמטוסים שלנו מנסים לחדור את המסך הצפוף ונפגעים. רשת הקשר הייתה עמוסה בפקודות, צעקות, קריאות לעזרה של פצועים, יללות של אנשים שנשרפו בטנקים, וזעקות שבר של חיילי המעוזים המתחננים לעזרה.

עדות נוספת של ברוך גאולה על אירועי הלילה הראשון

כאשר פרצה המלחמה הגדוד שלנו, גדוד 79 התפרק לגורמים. הצוות שלי, הצוות היחידי שנשאר מכל הגדוד שלם והצוות שהיכה באויב ללא רחם הכנסנו להם באבי אבי אביהם. לא נפגענו, לא נפצענו, לא שום דבר, כלום, למזלנו. מאופק לאופק, משמאל לימין, ממזרח למערב, לא ראינו טנק ישראלי אחד שעומד יחד אתנו. עמדנו לבד בודדים כאשר הארטילריה והסאגרים רודפים אחרינו ללא הפסק. היינו בעצם לא כמו עדר אלא כמו כבש אחד לבד בלבד שאין לו מי שיגיד לו לאן ללכת ומה לעשות.

לאחר מספר ימים נתקלנו במ"פ ישראל אייבר שראיתי בו לפתע כמו אבא כל מילה שלו בקשר חדרה עמוק עמוק לתוך ליבנו.

כתבה באתר גדוד 79 של אמציה ברעם על אחיו גברי ז"ל שלחם בטנק צמוד אלי באותו הלילה

גבריק שרת כתותחן בטנק של עמוס ווינטראוב, מ"פ ח', גדוד 79. ב-2 אחה"צ ביום-כפור קבל הגדוד שחנה ליד רפידיים פקודה לדהור אל התעלה שם כבר החלו דיביזיות החי"ר המצריות לחצות את התעלה אל הצד הישראלי. לפנות ערב בשל תקלת-קשר החליף ווינטראוב טנק זמן קצר אח"כ נהרג. על הטנק של גבריק, מיכאל שריון ויעקב רפאלי שפעל רוב הזמן לפי קשר עין בלבד עלה עמוס טנא. לפי הידוע המחלקה הסתערה מ"נוזל" בגל השני לאחר שהגל הראשון בפיקוד ווינטראוב חוסל. ארבעה טנקים הסתערו צפונה-

מערבה על מתחם חטיבתי. הטנקים נותקו זה מזה. כ- 14 דקות לפני עשר בלילה כשהגיע אל גדת- התעלה, אל המים, מדרום לגשר הפירדאן, סב הטנק לאחור ואז נפגע בטבעת הצריח ע"י ר.פי.ג'י והתפוצץ. הצריח הועף ונחת הפוך כ-10 מטר מן התובה. זה היה אחד מ-178 הטנקים הישראליים שהושמדו בלילה הראשון מתוך 283 הטנקים שהיו לאוגדת-סיני

מכאן ועד הסוף: ריכוז תגובות חברים וקוראים על הסיפורי האישי

מעמוס עוז

מוטי יקירי, שרתנו באותה פלוגה באותו גדוד, נפשנו נקשרה כמעט מיד, עדיין זכורה לי השריקה שלך בקשר, להודיע כי אתה בחיים, והתשובה שלי בשריקה להודיע אותו דבר, כי אסור היה לדבר ברשת, זה אף אחד לא יודע. תמיד ידעתי כי אתה איש מזן אחר, אדם, חבר, ולוחם אמיץ. אוהב אותך מאוד. עמוס עוז (עוזרי) מפלוגה ו'

מוטי רוזנברגר:

עמוס חבר יקר ואהוב: אכן נפשנו קשורה, אכן אין משמעות לזמן, ואכן רק לנו ידוע סוד השריקה...סוד הצחוק....ויחד עם זה סוד השקט. תודה על המילים החמות חבר יקר. טוב לדעת שאתה אתה בימים סוערים אלו. חיבוק ענק.

מעמוס עוז

מוטי אחי לגדוד, בשבילי אתה תמיד מיוחד במינו. השאר כמו שאתה! עמוס

מכתב שקיבלתי לאחר פרסום הסיפור באתר הגדוד מחניטה - אחותו של חברי עמוס טנא ז"ל

הי מוטי,

זו חניטה, אחות של עמוס טנא. בנשימה עצורה קראתי את הסיפור שסוף סוף סיפרת....

במשך כל השנים שחלפו אנו (הורי ואני) מנסים לדלות כל בדל של מידע על קורותיו של הגדוד בכלל ועל עמוס בפרט, סביב אותם יומיים הזויים של ערב יום כיפור ופרוץ המלחמה – שעותיו האחרונות של עמוס.

למה חिकית כל כך הרבה שנים ????

ננצור את אותם רגעים קטנים שחלקת עם עמוס בדרככם מבית הכנסת, כשעל רקע קדושת החג מהדהד הצחוק שלך ומתנגנים השירים האהובים על עמוס....

(ה BEATLES, BOB DYLAN ואחרים).

בן לילה התחלפו השירים לרעמי תותחים ולשריקות פגזים והצחוק הפך לזעקות מוות.

תפילת כל נדרי - המרטיטה נפש כל יהודי, באשר הוא, המאחדת את עם ישראל על כל תפוצותיו – הפכה בן לילה לקולות מלחמה ולתפילה חרישית וגוססת של נערים יפי בלורית ותואר, שבגופם הצעיר והחסון, בתמימותם ובלהט נעוריהם ניסו לבלום את התפשטות האויב המצרי שהלך והתרבה כמו מכת הארבה במצרים.

מוטי, נראה כי הצלחת בשן ועין לצאת מתוך הגהנום אך נראה גם שהגהנום הזה רדף אותך לאורך השנים ולא נתן לך מנוח.

אני מחבבת ואוהבת אותך על אומץ לבך אז והיום, על כך שחילצת את הטנק של עמוס,

על שחלקת אתו רגעים תמימים של צחוק טהור ורענן, על שנצרת בזיכרוןך את דמותו המפזמת את המוזיקה שאהב כשהוא, כדרסו, מחקה זמרים, על כך שהוא היה לך חבר יקר

והוא קיים בתודעתך כאילו לא חלפו להן 40 שנה.

אומרים שאדם חי כל עוד יש מי שזוכר אותו ובמעגלי חיי לא רבים האנשים שהכירו את עמוס... המשכנו כולנו לזרום הלאה במסלול החיים, אך מחוגים זעירים החבויים עמוק בתוכנו

נעצרו אי שם והזמן עמד מלכת... כאב עמום וגעגוע מתמשך מלווה את דור המלחמה הזו.

זר לא יבין!.....! מוטי, הסיפור שלך צורף לקודש הקודשים של הורי: תיק עמוס.

בשעות השקטות כשהנפש הומה ומתגעגעת, או בערב יום הזיכרון, אנו פותחים את המכתבים, מתבוננים בתמונות, קוראים את המסמכים, שומעים את המוזיקה ומעיזים את אט להחיות את דמותו.. הסיפור שלך, מוטי, הוא עדות יקרה וחשובה והוא גם מורשת שיש להנחיל לבני הנוער. לכן אני כמורה ומחנכת בחטיבה מתכוננת, ברשותך, לקרוא אותו בפני תלמידי, לקראת יום כיפור.

כמו כן, הבן שלי, שעולה לי"ב, כרגע רשג"ד ומרכז צעיר בצופים ובעוד שנה מתגייס לצבא, שוקל להביא את סיפורך בפני החניכים והצוות שלו. תחשוב, מוטי, אולי תבוא ותספר את הסיפור בשבט של הצופים? בבית הספר שלי? וכך תנחיל להם ערכים רבים כמו: מורשת קרב, אחוות לוחמים, רעות, אומץ לב, נחישות, יכולת הובלה ומנהיגות ועוד.

מוטי, אשמח להיפגש אתך בזמנך הפנוי ולהודות לך שוב על שלא שכחת להזכיר את עמוס ולרגע קט להחיות את דמותו מחדש, כשנגד עיני הוא שוב מפזם, שר ומחכה את הזמרים והשירים שאהב.....תודה ענקית! חניטה

מכתב תשובה שהתחלתי לכתוב לחניטה

חניטה היקרה שלום

אני קורה שוב ושוב את מכתבך המרגש, והגרונן נחנק והדמעות זולגות וזולגות. סוף סוף אפשר לבכות.....סוף סוף מותר לבכות...

לא "חכייתי כל כך הרבה שנים". הכל היה בגוף... כל הזמן... בגוף... בנשמה... ועם עם כל נשימה...

את עמוס אני רואה מולי... תמיד... נער יפה... ילד מתוק... והצחוק המתוק והטהור מלווה אותי כל חיי.

לכבוד הוא לי לתרום במעט לקודש הקודשים של משפחתכם הנפלאה... מחבק אתכם... חזק...

אנו משפחה אחת... תמיד היינו ולעולמים נהיה.....

באהבה

מוטי

מכתב מאילן מתתיהו:

הי מוטי, קראתי היום את המסמך המרתק שכתבת במלואו, בלי לעצור. סיפור פשוט מדהים! יצא לי לקרוא כבר סיפורים של אנשים מהמלחמה ההיא, ואפשר היה רק לדמיין איך זה נראה בזמן אמת שם, אבל אף פעם לא יצא לי לקרוא תיאור מפורט כל כך ומוחשי כל כך של מה שקרה בתופת ההיא, דרך המילים שלך ממש יכולתי לראות את התמונות ולשמוע את הקולות. לעולם לא הייתי מנחש שעם דברים כאלה התמודדת בגבורה שקשה למצוא. מצמרר ממש! מקווה שעכשיו אחרי שהעזת לספר את הסיפור שלא סופר 40 שנה תחוש הקלה מסוימת ותוכל גם להתמודד ביתר קלות עם המציאות העכשווית הלא קלה. מבחינתי אתה זכאי לכל צל"ש ועיטור גבורה שקיימים. בהצלחה!! אילן

תגובות למילים שנשאתי בכנס גדוד 79 לרגל 40 שנים למלחמה:

אתי קרימולובסקי:

שלום מוטי

במפגש שהתקיים אתמול שמענו את סיפורך המצמרר, וקשה להשתחרר מהרושם העז שהשארתי הן מעוצמת האירועים והן באופן המיוחד שבחרת להציג את הסיפור.

אני אתי קרימולובסקי, אחות של יואל פרידמן הי"ד מפלוגה י' שנפל בחווה הסינית. בכנס היו איתי בעלי ושני ילדינו. בתנו הינה חיילת, ובימים הקרובים היא אמורה להרצות על מלחמת יום הכיפורים. מטבע הדברים היא התכוונה לדבר על גדוד 79, ומבחינתה הכנס היה בעל משמעות כפולה.

התחושה הכללית שהעביר הכנס היא, שכל מי שהיה בתופת הנוראה ההיא נושא צלקות קשות אשר ילוו אותו כל חייו, ולכן בתנו החליטה להעלות את ההיבט האנושי שאותו לא נוטים לפרט בכל הכתבות המסקרות את המלחמה.

אודה לך מאד אם תוכל לשלוח לי במייל את המכתב של ברוך גאולה שאותו הקראת אתמול, כדי שהיא תוכל להציג את הסיפור שלכם.

תודה
אתי

תשובת מוטי:

אתי היקרה שלום

נעים להכיר

את לא לבד...!

מחבק באהבה גדולה אותך ואת המשפחה. כפי שבוודאי חשת בכנס, כולנו מרגישים שאנו משפחה אחת גדולה. חווינו חוויות דומות, חלקינו הצליחו לצאת מהתופת, ולצערנו חלקינו לא. הגורל קשר את כולנו יחד, והחברים שהותרנו בשדות הקטל המדממים נצורים בנפשנו לעולמים.

אכן צדקת: הצלקות טבועות עמוק בכל אחד מאיתנו, ואותן לא נוטים לפרט. וזו בין השאר הסיבה שבחרתי בהרצאתי שלא להרחיב בנושא הטכני של הקרבות, ולגעת בפן האישי, הנפשי והחברי.

חובינו המשיכו את החיים עם הצלקות, ועבור חלקינו הצלקות פרצו ועלו כל אחד בזמנו, כל אחד עם הטריגר האישי שלו, כל אחד עם המלחמה האישית שלמעשה לא הסתיימה עד היום. וכך גם אני: המלחמה הנוראה היא לא הסתיימה.

אני שולח לך את הקובץ שמכיל את סיפורי כולו, וכולל בתוכו גם את סיפורו של גאולה. וכן תגובות של חברים לסיפור. אתם מוזמנים בשמחה לדלות מתוכו ככל שתחפצו.

באהבה גדולה

מוטי רוזנברגר

ברטי אוחיון לאחר הכנס:

מוטי. ריגשת אותי ואת כולם אתמול בכנס גדוד 79 וזאת בעיקר בדרך המיוחדת שלך להעביר לכולם את החוויה הקשה שעברת. רק בריאות והצלחה בכל אשר תלך.

יעלי ביתי:

זה כל כך נכון....הוספת לטקס פאן של הומור, פאן של רוחניות (צירופי המקרים שלא הפכת המבורגר), פן רגשי חם ואוהב שהעלית לבמה חבר, והכי חשוב דבר שלא נגעו בו כמעט, הפן הנפשי, שבו דיברת על הטראומה המדהדת עד היום....אבא, אתה משהו מיוחד!! האבא הכי טוב והאדם הכי מקסים....

יעלי בתגובה נוספת:

אבא אין עליך!! כיכבת אתמול בטקס, ריגשת, חיממת את האווירה, הצחקת, שיתפת, סיקרנת והחכמת את כולם!!!! לזב יו.

תשובת מוטי:

לברטי ולכולם: זכות גדולה היא להיות חלק מהחבורה הנפלאה הזו. הסיפור האישי שלי הוא הסיפור של כולנו. כולנו חוונו את החוויות הקשות, כולנו גילינו אומץ לב וחברות, וכולנו מגלים זאת גם היום. מבחינתי כולכם חבורה מופלאה! לפעמים נראה לי שאנו חבורה של אנשים מזן אחר, מזן שכבר לא מייצרים היום. אני אוהב ומחבק את המשפחות. אני אומר למשפחות שכולם יידעו שאנחנו איתם, שאנחנו זוכרים תמיד, בכל רגע, את יקיריהם, את חברינו. ותודה לירון פיק...חבר יקר ואהוב...על ארגון התערוכה החשובה והמרגשת. (וכמובן על שיתוף הסיפור האישי). ירונ: דפי מוסרת חיבוק אישי. זה מדהים איך שירתנו יחד, נפרדו דרכנו לכמה חודשים, ואז חזרנו ללחום לאותה פיסת אדמה...כתף מול כתף...עם סיפורים זהים...קשים...עצובים ומרגשים.

וליעלי: חולה עליך ילדתי האהובה והמתוקה...על הראש המיוחד שמבין כל כך...ועל שאת את...רק אהבה...תמיד...

נועם נחליאלי חתני:

חמי התחת עלה לבמה אחרי מצנע וצבי זמיר והיה כובש פי עשר משניהם יחד.. קולח, חמוד, רגיש, כובש מרגש ואפילו גיבור.

תשובת מוטי:

וואאו נועם.. אני מסמיק....אז אתה חושב שיש לי עדיין סיכוי להיות ראש המוסד?

יאיר ליטביץ:

מוטי שלום, הצטרפתי לגדוד 79 ב 16 לחודש כמ"פ חורף (שבגלל החשש מעין הרע שינתי שמה לחורש) בראש שרידי הטנקים של גדוד הסיור 87. לא רוצה ולא יכול להשוות את התופת שלך לשלנו שם בצומת טרטור לכסיקון אבל כן אני רוצה לומר לך, שבעת שהצטרפתי לגדוד 79 וראיתי את הצוותים הסדירים אמרתי לעצמי אלוהים, כאלה צעירים ומה שנגזר עליהם לעבור. ואתה גם היית צעיר וגם חצית את נהר הגיהנום הלך וחזור והוא לא יכול לך. הצלחת בגבורה עילאית להציל את עצמך ואת צוותך בהליכה בלתי נתפסת כשאתה והתותחן מדממים, חוצים דיונות ולא מוותרים. אכן מופלא בעיני ובלתי נתפס. אני מצדיע לך.

מוטי רוזנברגר:

היי יאיר: תודה! שמעתי עליך...וראיתי אותך בכנס, אך לא הכרתי אותך. זה מפליא תמיד מחדש כיצד לאחר עשרות שנים נשזרים יחד אירועים. אני כותב בסיפורי על הקריאה "תחנות חורף מי שומע עבור"....ותחנות חורף אין עונות, ומספר שעד היום משפט זה חרות בליבי, והינה אתה, יאיר הפכת לאחר כמה ימים לקודקוד חורף. אמרתי בדברי בכנס כי איני רוצה להאריך בסיפורי מלחמה כי כולנו עברנו דברים דומים וקשים, כך שאני חש את שאתה חש. מצדיע לך חזרה, גם על אומץ לבך וגם על כך שתחנות חורף עונות. ובכנס הבא לא רק הצדעה, אלא גם חיבוק.

יאיר ליטביץ:

מוטי יקירי,
ריגשת אותי מאד.

כן, אני מרגיש הזדהות עם כל מה שעבר על פלוגות חורף שלפני ובוודאי עם הנפלים הי"ד ועם השורדים. במולדת מקום מגורי מתגוררת גיטתו של עמוס ווינטרוב, אלמנה בעצמה (הייתה נשואה לטייס שהופל בטיסת צילום). ברור שישבתי איתה והסברתי לה מה הקשר שלי לפלוגה ח (הייתה עם אחותה, שמעה על הספר שכתבתי ובאה לשמוע יותר פרטים).

תוך כדי קריאת הבלתי יאומן שעברת עם הצוות החזרת אותי אל תוך צומת המוות שם חשתי את המשמעות של להיות טנק בודד בלב המערך המצרי והתיאור שלך על המצרים שרצים וצועקים ליד השרשראות של הטנק, אותה הנמכת קנה יורי מפקד (כתבת שאין משמעות לתותחן מטווחים של אפס) תיאור מדויק של מה שקרה אצלי.

שוב, היית צעיר ממני אבל סימלת את כל מה שמפקד צריך לשאת איתו, בראש וראשונה אחוות לוחמים, מקצוענות, תושייה, אומץ לב ומנהיגות. ניחנת מאלה בנדיבות רבה. שוב נפעם ממעשה גבורתך. בידידות יאיר ליטביץ.

אביגדור שפיצר:

היי מוטי כלוחם אותה מלחמה אומנם בצפון במסגרת ברק 188 קראתי את סיפורך המדהים חשבתי לעצמי שכבר לא הופתע יודע מעצמי ועוד ספורים של חברים מקראות אותו דור מופלא שהשתייכנו עליו במלחמת יום הכיפורים, אכן קראתי את אשר כתבת וכמה קל ואפשרי להזדהות עמך בסיפורך -זר שלא נלחם שם באותה מלחמה לא יבין ולא מסוגל להאמין - חושבני מהסיפור שפה עולה ואני קורא שתפקדת בצורה מעוררת כבוד וקור רוח כמפקד בשטח, מלחמתך לא הייתה קלה ונקלעת למקומות שלא היינו מאחלים לאיש כחייל לחוות ואם כבר חוות עמדת בהם בכבוד...במקום לנסוע הביתה ולישון כפי שכתבת ישר כוח אח למלחמה תודה על השיתוף. אומר שגם לי השנה יצאו כמה דברי כתב בפעם הראשונה אחרי 40 שנה שונה ממך קצת מבולבלים ותחביר לא סביר פרסמתי פה לפני כמה ימים תחת צוהר קטן לראשיתה של מלחמה מה שיצא בקושי על תחילה... ועדין לא מצליח להוציא את המשכה, אתה הצלחתך ואני גאה בכך כדור שלי, אגב גם אבי ז"ל מהונגריה ואותו סיפר ממש כשל אביך על משפחתו לגבי אלי הררי איני יודע אם זה אלי הררי שאני מכיר טנקיסט נכה צהל שמתגורר כיום בבת ים לחם בסיני שריונר על פניו כוויות כעדות למה שעבר יש בינינו חברות ממועדון מסוים של נכי צהל זהו מאחל לך רק את הטוב ביותר ונחת ממשפחתך שהקמת לאחר המלחמה שבת שלום אח למלחמה.

מוטי רוזנברגר:

היי אביגדור. תודה על המילים החמות. ואאא...188...סיפורים דומים...גורל דומה....כאב דומה...גם על הנפש...וגם על החברים. ואם נוסיף לזה את סיפור ההורים הדומה...אז אנחנו לחלוטין כמו אחים. אלי הררי: כן, זה אותו הררי...אלי הררי...איש מקסים. שבת שלום אחי..וחיבוק

תכתובת עם אמציה ברעם - אחיו של גבריאל ברעם ז"ל - מהטנק של עמוס טנא ז"ל

אני אחיו של גבריאל ברעם התותחן של עמוס ווינטרוב ואח"כ עמוס טנא. כולם ז"ל. האם אפשר לשאול אותך מספר שאלות על זיכרונותיך מן הלילה הראשון למלחמה? בברכה פרוץ. אמציה ברעם

אמציה היקר שלום

הייתה שיחה מרגשת מכל הבחינות התרגשתי גם בגלל אחיך, וגם בגלל נדיבות ורחב הלב. טוב לדעת שיש נשמה גם בשעות שאני מוקף ברוע

חיבוק ענק
מוטי

מוטי יקירי!
המדינה שלנו חייבת לך כל כך הרבה שאין סיכוי שהיא תוכל אי-פעם להחזיר. אני עושה את המעט שיש ביכולתי לעשות ובאהבה רבה. שלך
אמציה

מוטי אחי היקר: אני ואחיי יורם ואיתן אוהבים אותך, מעריכים אותך, ושמחים בשבילך שהגיהנום חיפש אותך ולא יכול עליך. אני מודע למצבך הכלכלי הקשה בתוך הטראומה שאתה חווה. נשמה טובה אני מבין ויודע כמה ואיך התהפכה עליך הבטן באותם הימים, איזה חרא אכלת באותו הלילה ועוד יש לך אחריות על צוות. אני כמוך עובר את הטראומה של המלחמה המטומטמת הזאת שהרסה לנו את החיים. ובלי בושה אני אגיד לך כולם משתינים עלינו בקשת.

מכתב מניצן קציר:

מוטי, חבר יקר

לפעמים סיפורו של אדם יחיד, הכותב מדם לבו, נוגע בנשמה יותר ממשמע המספר העצום הזה של חללים, פצועים שבויים, מספר כה רב שהדעת לא מסוגלת לתפוס, שבכל שנה נזכרים בתקשורת לציין לפני שנכנס יום הכיפורים:

2,222 הרוגים

5,596 פצועים

294 שבויים

ואלפי הלומי קרב

אני זוכר שסיפרת לי פעם כבדרך אגב, באחת מהשיחות הארוכות שהיו לנו, שפיקדת על טנק במלחמת יום כיפור. גם ציינת שחווית המלחמה חרוטה בך, ושיש לה השפעות והשלכות עד עצם היום הזה, חלקן ככל הנראה אף לא מודע. אף פעם לא הוספת דבר מעבר לכך, ואני - לא העזתי לשאול.

כשאדם שאתה אוהב ומעריך חושף צד כזה של חייו, ומשתף את סיפורו האישי המפעים מאותם ימים, תחושת התדהמה, ההתרגשות, ויראת הכבוד, מועצמות עוד יותר.

מי יכול לתאר שמאחורי אדם כה נעים ונוח מזג, חייכן, אופטימי, מאיר פנים, קליל ומשוחרר, מסתתרים זיכרונות כה חשובים...כאלה שלא מרפים...

הגיבורים האמיתיים הם אתה ושכמותך: אותם יחידי סגולה שברגע האמת תפקדו בדיוק כפי שהיה צריך, באומץ לב, בחברות ובקור רוח, כשלידם חולפים כדורים, פגזים ורסיסים...

אותם אלה שהיו בגיהנום עלי אדמות, וחזרו לשמוח, לפרוח ולשגשג.

בדם ויזע קנית לך, בעל כורחך, זכות להיכנס לקבוצת פלדה זו, של הגברים שבגברים. כעת אני מעריך אותך אפילו יותר.

ומצדיע לך!

אנו, ילידי שנות ה-80, והבאים אחרינו, לא טעמנו טעמה המר של מלחמה ארוכה ונוראה זו. התייעוד שלכם - הלוחמים שבשטח, הוא הדרך שלנו לזכור ולא לשכוח (והכי קל זה לשכוח...) שהקיום שלנו פה, במדינת ישראל, וחיי השלווה, הרוגע והרווחה להם אנו זוכים, אינם מובנים מאליהם כלל.

מוטי, תודה ששיתפת בסיפורך המרגש והמצמרר.

ביום הכיפורים הקרוב אני כבר יודע שאני הולך להרהר בלוחמים עליהם סיפרת, אלה שכבר אינם בין החיים, אנשים שבמציאות אחרת יכולים היו עדיין להיות פה היום...

מאחל לך, לדפי ולכל המשפחה רק שמחה, נחת ואושר!

אוהב, וגאה להיות חבר שלך.

שנה טובה ומתוקה לכולנו.

ניצן

סיפורו המרגש של ירון כהן, נהג טנק במחלקה שלי אודות אותו הלילה והמלחמה כולה - סרקזם, כבר אמרנו?

40 שנה לא דיברתי על זה, וגם עכשיו לא תכננתי לכתוב את זה. הכל ספונטאני לגמרי, ויש לזה כנראה סיבה. אולי הסיבה היא שלפני 40 שנה התגלע סדק כמעט בלתי נראה באדמה שתחת רגליי. במשך 40 שנה התרחב אט אט, כל פעם בשיעור כמעט בלתי נראה, המרווח שבין האדמה שעליה עמדתי, לבין המדינה שבה חייתי. הלך והתרחב עד שפיסת האדמה הקטנה שלי נקרעה מאדמת המדינה ויצאה לשוט באיזה לימבו חסר טריטוריה.

את מה שכתבתי כאן, כתבתי בפעם אחת, ללא עריכה ושכתוב. אין לי כל חשק לדוש בכתוב. עברתי במהירות ותיקנתי רק טעויות הקלדה. אולי יש מקומות שבהם הדברים לא לגמרי ברורים, או קצת טרופים, אבל נראה לי שעיקר הדברים מובן בהחלט.

התגייסתי חצי שנה לפני מלחמת יום כיפור. המלחמה תפסה אותי ברפידים, בסיום אימוני צמ"פ, נהג טנק בטנק מ"מ, פלוגה ח' של גדוד 79. באותו זמן הייתי אמור להיות בבית בחופשה של סיום הקורס, אבל החופשה בוטלה. במקום בבית ישבנו ביום כיפור בצהריים בחניון טנקים מוסווה ועליז. באותו ערב כבר היינו בקרבת התעלה, מתרוצצים בתוך מארבים ומחפורות של צידי טנקים. המ"פ נהרג ראשון. טנקים רבים נפגעו. השמים הכהים נראו כמו מסך ארגמני עשוי חוטי שתי אדומים של טילי נ"מ, ולהבות קטנות נדלקות בתוכם כשהמטוסים שלנו מנסים לחדור את המסך הצפוף ונפגעים. רשת הקשר הייתה עמוסה בפקודות, צעקות, קריאות לעזרה של פצועים, יללות של אנשים שנשרפו בטנקים, וזעקות שבר של חיילי המעוזים המתחננים לעזרה.

הימים הבאים היו ימים של קרבות שריון בשריון. התייצבנו בעמדות, טנקים ספורים על כל שרשרת של רכסי דיונות. מולנו, במרחק שלושה ארבעה ק"מ היו הרכסים מנוקדים במאות טנקים מצרים. היינו מה שנקרא, "בלימה". הקרבות כאן היו כמעט חד צדדיים. בניגוד לחי"ר המצרי המאומן והנחוש, השריון המצרי לחם בדוקטרינה רוסית מיושנת, עם מדפים סגורים, מה שאפשר להם ראייה מוגבלת, וכך, כשהם משוטטים בעיוורון על קווי רכס ומצודדים ימינה ושמאלה בניסיון לאתר מטרות, בוצע בהם 'מטווח ברווזים', על פי הלשון הצה"לית התקנית. אבל זה כמובן מתאר רק חלק מהשריון המצרי. היו ביניהם רבים שלחמו ביעילות. וכך קרה, שבעיצומו של מטווח ברווזים זחוח שכזה, חטפנו פגז. הטען קשר נפצע קשה, והתותחן- שלא היה מאושר ממנו שלושה ימים קודם לכן, כשהתברר שישל יש מלחמה, ואף התגרה בטען קשר שהפגין חשש גלוי- התותחן הזה לקה בהלם קרב ופונה לאחור ביחד עם הטען הפצוע. מפקד הטנק שלי, שהיה כאמור גם מפקד המחלקה, איתר טנק חלופי ושני אנשי צוות חדשים, וחזרנו לעמדה.

10 ימים חלפו מתחילת המלחמה, ובאחה"צ של יום אוקטובר נעים כינסו אותנו למשהו שבדיעבד נראה כסוג של פיטום אווזים לפני שחיטה. הביאו משאיות שעליהן מכלי מים שתפקדו כמקלחות, בגדים נקיים, תחתונים, גרביים, סיגריות, קופסאות קרטון עם מאכלים שעצם קיומם נשכח מאתנו. זכורים לי במיוחד האבוקדו והעוגות. עם חשיכה כבר היינו עמוק בתוך החווה הסינית, שומעים את פקודותיו של המג"ד קר הרוח- עמרם מצנע, יורקים אש ודם, ונכחדים תוך כדי תנועה. כבר בכניסה לחווה הסינית נפגע הסמ"פ שהפך למ"פ, והמ"מ שלי לקח את הפיקוד על הפלוגה. אדמת "החווה" דמתה לשדה חרוש שבמקום צמחים נשתלו בו שורות שורות צפופות של תותחים, טילים, מקלעים, נגמ"שים ומשאיות. לאורן המהבהב של קרעי תאורות מרפרפים שנתלשו מהאפלה, נראו צללי חיילים מתרוצצים ויורים כמטורפים לכל עבר. טנקים שלנו התחככו בטנקים מצרים. רבים מהטנקים בערו. אנשי צוות קפצו החוצה מתוך הצריחים והחליקו מהטנקים לאדמה. על חלק מהטנקים שכבו צריחים שעפו לאוויר ונחתו חזרה למקומם כשהם הפוכים, נראים כמו חיפושיות מפלצתיות שהתהפכו על הגב.

מתישהו במהלך הלילה היה פתאום הבהק במרחק של כעשרה מטרים ממני, וביחד עם הרשף התרומם הטנק שלנו באוויר, אחר כך נחת ברוך של מכונית אמריקאית ישנה, כשמוטות הפיתול סופגים בגבורה את החבטה, והפך למדורה.

תא הנהג הוא מכוורת של פגזים שחובקים את הנהג משני צדדיו. את תא המילוט שמתחת למושב אי אפשר היה לפתוח משום מה, אולי בגלל הפגיעה. פתח המדף העליון היה חסום על ידי התותח שהיה מצודד לפניו ומונמך ממש על הפתח. האש בישלה בינתיים את הפגזים שמימיני ומשמאלי. בסופו של דבר, אחרי ניסיונות כושלים לפתוח את מדף המילוט התחתון, הצלחתי להתפתל ולהשתחל החוצה מבעד לסדק צר שבין דופן המדף העליון והתותח, כשאני נאלץ להשאיר מאחור את החגור והנשק. בחוץ הבנתי שהמ"מ עף מהצריח ונעלם. גם התותחן לא היה בטווח ראייה. הטען קשר היה פצוע קל ובמצב של היסטריה. נאלצתי לאחוז בו כדי לעצור את ריצת האמוק שלו לתוך האש של המצרים שהסתובבו בכל מקום וירו ללא הפוגה. כעבור דקות ספורות עבר על השביל, כ- 15 מטר לפנינו נגמ"ש צה"לי, ושנינו רצנו אליו. בנגמ"ש הזה העברתי את המשך הלילה ואת המשך הלחימה בימים הבאים, עד שהגענו לצד השני של התעלה. באותו זמן התארגן קורס מזורז של מפקדי טנקים, כיוון שנתר מחסור חמור בהם. השתתפתי בקורס וחזרתי כמפקד טנק לגזרת פאיד.

על כל זה כמעט ולא דיברתי מאז המלחמה, וגם לא כתבתי על זה דבר. אז למה דווקא עכשיו? אולי מפני ש40 שנה במדבר זה עניין סמלי.

ארבעים שנה הלכתי במדבר, כדי למצוא את עצמי באותו מדבר, ולהבין שדור המדבר שלי הנציח את עצמו והטמיע את המדבר בנפשם של הדורות הבאים.

לאנשי הרהב הזחוחים שהמיטו עלינו את האסון הזה בשל העדפה של "שארם אל שייך בלי שלום על שלום בלי שארם אל שייך", קשה לסלוח. אבל הדבר שעליו אי אפשר בשום אופן לסלוח, זה שהלקח היחידי שהופק, וממשיך להיות מופק מאותה מלחמה, זה שאסור לנו להיתפס לא מוכנים, ושלשם כך אנחנו זקוקים לצבא אדיר וחזק וכביר. נכון, אסור לנו להיתפס לא מוכנים. אבל מה עם הלקח החשוב באמת, שחתיירה כנה לשלום היא הערך האסטרטגי, החברתי, המוסרי, הקיומי העליון שלנו כאן? הערך הזה אופסן באותם מחסני חירום שבהם נרקב הציוד לפני המלחמה, והוא מעלה עובש ביחד עם הקונספציה'.

מה שאומר שהמחיר ששילמנו עבור פשעיהם של מנהיגים זרחי דעת, הוא עבור המנהיגים של היום כסף קטן. עודף, מעות שאין ראיות לתשומת לב מופרזת. מה כן ראוי? הנצחת והאדרת הסכנה לצורך האדרת הצבא, נאומים נמלצים על המחיר, על הגבורה, העוז, חירוף הנפש, החתירה למגע, ההסתערות, הרעות. נאומים שמציפים את הלב ואת הראש הצעיר בגאווה ושולחים עוד ועוד נערים נלהבים ומוסתיים למסור את נפשם על הגנת הטיפשות, הזחירות, וצרות האופק של מנהיגיהם הפחדנים. אחרי ארבעים שנה, מחדל יום הכיפורים בעיצומו.

מכתב מידיד יקר דורון רובין:

ערב יוה"כ תשע"ד ספטמבר, 2013

מוטי רוזנברגר ידידי.

בהמשך לשיחנו בקליפת אגוז, ועל עוד מה שנשוחח...

רבים המתהלכים בינינו ששפתותיהם חתומות ואת סגור ליבם לעולם לא נדע. ראה כמה שנים אתה נצרת את לשונך ו'סחבת' את סיפורך הפרטי. אולי ככה זה, שאיש איש לגורלו אבל למרות זאת, יש לנו כישראליים וכיהודים, חוויה, זיכרון לאומי משותף-מלחמת יום כיפור. כל מי שינסה להדחיק את זכרה יגלה במהרה שהוא עקשן ומסרב לשקוט, הוא גם בלתי מחיק, זיכרון שהוא חי ובוטע. מלחמה ארוכה שהייתה לאבן דרך, אירוע מכונן. הייתה זו הפעם הראשונה מאז קמה המדינה שבה נשקפה סכנה אמיתית להמשך קיומה.

רק לרגע קט ובמשיכת קולמוס קצרה, כך לצערנו נראית פיסה מההיסטוריה של העם היהודי, בת זמננו, במשך 'רק' 30 שנה וקצת...משנת '40 עד '73: 'תחילה' הייתה זו השואה, עת הגה הצורר הנאצי את הרעיון השטני ואף הצליח להשמיד שישה מיליון מבני העם היהודי מבלי מפריע. עובר להחלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר על החלוקה של ארץ ישראל לשתי מדינות וסיום המנדט הבריטי. או אז קמו על הישוב היהודי שכניו, ערביי ארץ ישראל (לא שלפני כן זכינו לאהבתם הרבה-מאורעות תרפ"ט, הטבח בחברון) ואיתם גם חלק ממדינות ערב להורגנו, ולאחר קרבות מרים וקשים, יכולנו גם להם. זו הייתה דרכנו לעצמאות, במלחמה. בדם. אלא שזה בכלל ועדיין ממש לא סופו של הסיפור, מקום בו היינו אמורים להגיע למחוזות המנוחה והנחלה. נהפכה, זו תחילתה 'המודרנית' הלא גלותית, של תקופה שבה כבר יש לנו מדינה אבל אנו חיים בה תחת איום מתמיד. ראה את ההתנהלות היום בציר הרשע סוריה-אירן שבין רגע, כל חיציהם מופנים נגדנו, והם לא לבד...

עיון במגילת העצמאות, במסמך ההכרזה על הקמת מדינת ישראל, מלמד על זכותו הטבעית והיסטורית של העם היהודי והקשר לארץ ישראל שהייתה משאת נפשו כמיהתו ותפילתו של העם היהודי משך אלפיים שנות גלות, בה חפץ להקים את ביתו הלאומי. ואז, אותו עם יהודי יחד עם שארית הפליטה ששרדה את אימת השואה, ולאחר שזכה סוף כול סוף לעצמאות ושוב, לא מן ההפקר אלא שילם בדמים, ובעודו מנסה להקים את ביתו, שוב מוצא עצמו נגרר לשדה הקרב נלחם ומנצח והפעם זו מלחמת ששת הימים. לא חולף לו רגע דל, והפדאיון כבר נקראים מחבלים והטרור מכה ומתפשט גם לחו"ל, והעם היהודי החי בארץ ישראל מוצא עצמו עד מהרה שוב נגרר ונלחם במלחמה כמעט אין סופית, הלא היא מלחמת ההתשה. ואז, וכמעט ללא שהיו, עובר דרך אולימפיאדת הדמים במינכן '72, עד כמה ציני וסמלי- שוב גרמניה ושוב כישלונה- להגן על ספורטאינו והפעם כריבון שהכיר באחריותו לשואה, נופלת עלינו מלחמת יום כיפור. גם בחירת העיתוי למלחמה אינו מקרי, שאל את אויבנו. עם מטען ציוני כבד שזכה על כתפכם, דאגה ואחריות, יצאת יחד עם חבריך לקרב. הייתה זו מלחמה 'שהתגלגלה' כמלחמה על עצם קיומו של הבית. המלחמה שאתה מוטי לחמת בה.

מלחמת יום כיפור בהקשר שלך ושל חבריך למרבה הצער, זוהי חוויה צורבת, סיוט שמסרב לגווע. תיק שאי אפשר להורידו מהגב. הוא חלק מכם. רבות נכתב, צולם, תועד ועדיין רב הנסתר על הגלוי שאולי לעולם לא נכיר. ולא ידידי, אינני מתכוון לנושא הידוע והמוכר בשם ה-'מחדל' ו-'הטעות בקונצפציה', ויש על כך הרבה מה לומר, אלא דווקא לסיפוריהם של האנשים, שלך, של מי שהיו שם בשדות הקטל. ואין זה משל כלל, כי כולכם הייתם שם בעמק הבכא. עבורכם המלחמה אינה ידיעה או סיפור זר, אלא חוויה צורבת. סיוט שלא נגמר. כל איש הוא עולם ומלואו וכל סיפור הוא מפתח להבנת מגילת חיים ושל החיים של אחרי. סיפור שהולכים איתו לכל מקום גם כשלא הולכים.

אתם שהייתם שם וראיתם, לעיתים אתם הולכים בדרך המלך, לעיתים בדרך צדדית, מדברים, שותקים, מחייכים, עצובים, אבל עדיין אין להבין מכך עליכם דבר וחצי דבר. זאת הבנתי רק כאשר קראתי את מה שאתה עברת, ולא כי אני לא חי בעמי, אלא כי זהו מוטי רוזנברגר, וזה סיפורך האישי שלא ידעתי. עבורי, אתה ידידי ורעי, איש צנוע שעובד מהבית, איש שנעים לשבת בחברתו ולשוחח איתו על דה והא, איש משפחה חביב שאני חשבת שאני מכיר, ובעצם, אני בכלל לא מכיר.

קראתי את סיפורך, את מה שעברת בקרב ועיניי דמעו. המצוקה הנוראית ניבטת מכל עבר.

חוויתי כילד מתבגר את מלחמת יוה"כ בתחילת דרכי בתיכון. בביתי ובמשפחתי השאירו המלחמות חותם, סוג של 'מור"ק' ישראלי: '48- אבא שלי היה שבו כשנה בירדן, '67- ידיד משפחה שהכרתי נהרג, '73- בן דוד נווט שבו כשנה בסוריה, בן דוד אחר שנהרג ועוד חברי משפחה שנהרגו. והיו עוד רבים עליהם שמעתי שאותם לא הכרתי. רבים וטובים.

הכאב הוא עצום ורב. קשה מנשוא.

כילד, מלחמה בכלל ומלחמת ששת הימים בפרט, בה ראיתי לראשונה מסכת אב"כ וכשבחצר הבית נפלו שרפנלים-רסיסים, לא הייתה פשוטה כלל לעיכול. אבל היה זה כנראה הגיל הצעיר, הניצחון ו'האופוריה' שלאחרי, שדחקו את הזיכרונות. דחקו בלבד, כי בכל פעם שאני שומע את השיר על גבעת התחמושת ועל איתן, הכול חוזר. אבל מלחמת יום כיפור זו משהו אחר לחלוטין. זו טראומה. טראומה לאומית. פצע פתוח. אמנם גדלתי מאז, אבל הזיכרון הצורב נטוע שם, בסיפורי הגבורה שלכם.

אני הנער שביום כיפור הייתם ועודכם הגיבורים שלו.

במהלך השנים קראתי סיפורי קרבות, סיפורים אישיים, ראיתי ושמעתי, אבל ככל שאני מנסה להבין, אפילו המילים המאוד פשוטות שהופכות לעיתים לקשות, צורבות, חורכות באש את הבשר החי, אפילו הן שותקות כאשר המראות, הקולות, הריחות והתחושות של המלחמה חוזרים ועולים לך מוטי, בינך לבין עצמך. הזיכרונות מכים בעוצמה בלי כל התראה ובלי מועד סיום. המלחמה שלך נמשכת.

זר לא יבין זאת.

העומד מהצד היום נוכח הדברים ספק מתכווץ, מחפש פינה לברוח, להעלם, ואולי דווקא מנסה להושיט לך יד ולא יודע איך, ואפילו מה נכון לומר.

לך ולכם שהייתם שם, הייתם ונראה שנשאתם לבד בתופת.

אבל אז, למרות ואף על פי שהיה קשה עד בלתי אפשרי,

בעוז רוחכם הישרתם מבט לעיניי האויב המשכתם ונלחמתם, ללא לאות עד כלות הנשימה. מי ששרד את התופת, חזר, אבל אחר. אי אפשר היה שלא. הרי באחת נלקחו מכם אחים לנשק, מפקדים, פקודים. חלקם אף מתו לכם בידיים. מראות נוראים. סוף הבחרות וסוף עידן התמימות. זו כבר רוח של לוחמים הנלחמים על ביתם ועל חייהם, של שורדים, ואותן תעצומות הנפש שגיליתם נוכח פני המציאות, הם הם שהשפיעו שינוי ויצרו אז את תוצאת המלחמה, והניחו את אבן הדרך הלאומית לכולנו, להיום ולמחר.

היום, אפילו שהמלחמה כבר הסתיימה, נפשך לא יודעת מנוחה. אין כלל נחמה בניצחון ואתה מוצא עצמך במאבק אין סופי עם הזיכרון, על השפיות היום יומית.

אכן הצלתם את המדינה מאבדון ולא אחרת.

בזכותכם אין לי ארץ אחרת.

האומה הקריבה את מיטב בניה וכה רבים חבים לכה מעטים. אלו שלא חזרו נתנו את היקר מכל והבנים ששבו הביתה כמוך מוטי, נושאים בליבם שעה שעה ויום יום את הכאב, את האובדן. מסביבכם, אומה שלמה כואבת. כולנו נפצענו שם במלחמה.

אני במשמרת שלי, עדיין משרת המילואים (בהתנדבות), אעשה יחד עם חברי כול שביכולתנו ומעבר! כדי להגן על מדינת ישראל. הורי שגידלו וחינוכו אותי ואתה וחבריך לנשק מוטי, אתם המודל שלי לחיקוי. כך אני נוהג גם בילדי. אתם ראויים שנגן עליכם היום ונספק לכם משענת. אתם הרי הגנתם עלינו בגופכם ונתתם לנו מרוחכם. זו זכות עבורי להשיב לך ולכם ולו במעט, על כל מה שעשיתם.

אני מרכין ראש בפני הנופלים, המשפחות השכולות הפצועים והנכים ובפני כול העם היהודי שאני בנו וגאה להשתייך אליו.

מצדיע לך מוטי, לך ולחבריך לנשק, על מי שאתה על מה שעשית ועל תעצומות הנפש שאתה מוצא כדי להרים את הראש כל בוקר מחדש.

וברוח ימינו אלה: כולי תקווה שתהיה לנו שנה טובה, שיבוא יום ויהיה כאן טוב יותר ובתקווה שנפסיק סוף כול סוף את מעגל הדמים הנוראי ונוכל לחיות בשלום עם שכנינו. ולך מוטי אני מאחל שתמצא 'מעט' מזור ומנוחה. יהיה בסדר. אין לי ארץ אחרת. התודה כולה מסורה לכם.

באהבה רבה, דורון רובין, מודיעין

אי מייל מירון פיק:

אנחנו (צוות ההיגוי) נפגשים ב 29 לחודש בלטרון, אעלה את הנושא בפורום זה
אני ממש גאה לעזור לך אחי הגיבור!!!

מכתב מדני שקד:

מוטי יקירי

איזה דרישת שלום!!!

12 שעות ועוד 40 שנה בחיי בחור, טנקיסט מיומן ומפקד אחראי לחייליו, חבר, לימים אב וסב.

מקווה שלמרות החוויה הקשה כמו לקוחה מעולם אחר, שאתה וחבריך הייתם גיבוריה ואשר בחיילות בתושייה ואומץ בלתי רגילים לקחתם את גורלכם בידיכם, אתה שמח בחייך שנלחמת עליהם ואשר הם אינם ברורים מאליהם. גם לכבוד חברינו שאינם.

המדעים הוא שכולנו יצאנו באותו הלילה אל המדבר רחב ידיים שהכרנו היטב בפלוגה אחת בודדת ומג"ד גיבור ישראל ללא גייסות, ולאחר זמן קצר כל כך נותרנו עוד יותר לבד וכל אחד התמודד ונלחם בעצמו. לא שמרו עלינו באותו הלילה !!!

מאוד רוצה לשוב ולהיפגש בטוב ולשמע גם על חוויות חיים אחרות וטובות.

האם אתה עדין בירושלים בעל ואב צעיר ?

מתגעגע

דני שקד (שמי המלא - דניאל חיים שקד) 0522-808812

מכתב מחוה קציר:

מוטי היקר,

בעיניים דומעות אני כותבת אליך עכשיו, קוראת סיפור שלא יאמן, ולא מאמינה איך יצאת מהתופת הנוראה הזאת, זיכרונות, מראות, קולות, וריחות שמלווים את חייך מאז המלחמה האיומה ההיא....

הכל נשמע בלתי נתפס, באמת כמו תפאורה של סרט מלחמה קשה, שהצופה רוצה שהחלקים הקשים האלה כבר יעברו.... ובסרט חייך הם חרותים וצרובים בחוזקה, ממאנים להימחק....

מוטי, איזה כוחות נפש ענקיות שהתברכת בהם, ונהגת בגבורה עילאית... בדאגה גדולה לפקודים שלך, לחברים...

ואני יכולה להבין את הגעגוע הענק שמלווה את חייך.. לכל אותם שאינם עוד,

שולחת אליך חיבוק גדול וחזק, ומאחלת לך, לדפי, ולכל המשפחה ברכת שנה טובה אמיתית,

מי ייתן והשנה הזו תביא כוחות מחודשים, והצלחה, ובריאות, ואהבה... הרבה אהבה....

חווה קציר

אילן של בשמת

יעלי, סיפור מדהים, לא הייתי מנחש לעולם שאבא שלך עבר תופת כזו ובכל זאת מצליח לחייך כל הזמן - גיבור של ממש, גם אם מצולק מבפנים כי לא הצליח להביא את עצמו לספר את הסיפור במשך 40 שנה. מקווה שהעובדה שהעז סוף סוף להוציא את הסיפור לאור תעזור לו גם בהתמודדות עם המציאות העכשווית שאינה קלה. אילן

דיתה

מוטי יקירי,

השתיהתי בתשובה, ולא משום שהשתיהתי בקריאת הכתבה.

חלק מהסיפור אני מכירה - אולי אתה לא זוכר, אבל פעם סיפרת לי. ולהבדיל מדברים רבים אחרים - דווקא זאת זכרתי.

כל מה שאומר יהיה נדוש - כי ודאי שמעת מאחרים את כל קשת התגובות,

וכל שנתר לי לומר זה שעכשיו הזמן

שתהיה מאושר.

ואני מקווה שהעניינים יסתדרו לטובה.

מאחלת מכל הלב -

דיתה.

עופרה משה:

היי מוטי היקר...
קראתי את הכתבה והתרגשתי עד דמעות...
שנה מקסימה לכם, ואני תקווה שאכן תכלה שנה וקללותיה ותחל שנה של בריאות, עשייה ושגשוג...
עפרה

אליהו בן און:

מוטי קראתי...אתה גיבור! כל הכבוד!

זוהר אראל:

לא יאמן.. לא יכולתי להפסיק לקרוא עד הסוף. שנה טוב מוטי!

איתן ידיד לוי:

מוטי קיבלת ממני כיוון טוב אבל אחרי שקראתי הבוקר את הכתבה בעיתון הובהר לי שאני הוא זה שקיבלתי מימך כיוון. המסקנה שאני גאה שהיינו חברים קרובים

דורית ג'יני ליבל:

תמיד ידעתי שיש לי דוד גיבור

Sara Pondak Motai

אני קוראת את הכתבה וכולי רועדת! אלה החברה שלי! אני המרכזנית של האוגדה קראו לי שרי מספרי הוא 55 ואני זוכרת הרבה מהחברה. בלילה לפני ישבתי עם שוע שעות, ודיברנו על תוכניות לעתיד אחרי השחרור ויום אחר כך ידעתי שהוא איננו. עכשיו אני יודעת את הסיפור המלא. תודה מוטי שסיפרת את הסיפור שלך! יהיה זכרם ברוך!
כולכם גיבורים!!

Edna Ziman Levi

איזה גיבור!!!! מוטי אתה גם כותב יפה ומרתק.

נועם נחליאלי:

וואו מוטי, אני בשוק, איזה סיפור מטורף!! איך לא סיפרת לנו אותו עד היום? בתור מט"ק בדימוס אני מבין המון ממה שסיפרת ויכול לדמיין את הרגעים המטורפים שאתה מתאר.. למרות שזה נשמע כמו סרט הזוי לחלוטין.. יש לילדים שלי סבא פאקינג גיבור מלחמה!

מוטי רוזנברגר

נועם חתני האהוב: יש לנכדים שלי סתם פאקינג סבא שסתם אוהב אותם

אסף כהן:

הסיפור מרתק ומדהים אתה גיבור אוהבים משפחת כהן

אפריים שולמן:

היי מוטי

מה שלומך ?
כרגע קראתי את הסיפור שלך.
לא פספסתי אף מילה.
למרות הסיפור הקשה נהייתי לקרוא את כתיבתך.
סיפור מדהים .
הייתם גיבורים אמיתיים.
אפי שולמן

יורם כהן:

מוטי היקר!!! קראתי והתרגשתי מאוד.

מניש בנדורי:

מוטי היקר,,,מינימום צל"ש הכי גבוה שיש
מגיע לך,,,ההיסטוריה הזאת מדהימה
אני קורא וחושב,,,רק תסריט כתוב מראש יכול להוציא אותך משם
תודה ששיתפת
שנה טובה ומתוקה לך ולמשפחה

מוטי רוזנברגר

היי מניש חמודי. שנה טובה. רק רציתי לחזור בשלום ☺

מניש בנדורי

פשוט מרגש ומדהים יחד,,,שאפו!

מוטי רוזנברגר

מניש...אז אולי נעשה בגואה מסיבה...ובסופה תעניקו לי אתה סנגיט ואמיר צל"ש... ☺

אהרון פויירשטיין:

מוטי. הסיפור שלך מדהים ומטלטל. כל מה שאני יכול לעשות אחרי קריאתו הוא לבקש להודות לך ולחברך על העוז
הנחישות והמסירות להקריב את חייכם למען כולנו, כל אלו שהיו אז בעורף, ואת זאת עשיתם שוב ושוב ושוב. ערכי
ההקרבה האלה, המסירות האומץ והרצון לתת, הם שאפשרו לנו, ומאפשרים לנו עד היום לחיות כאן, בבתינו, כשאנו
מוגנים ובטוחים.

מוטי רוזנברגר

תודה אהרון. ואני...רק רציתי לחזור בשלום ☺ שנה טובה וניפגש בדשא.

אהרון פויירשטיין

קריאה במה שכתבת מלמדת שזה לא הדבר היחיד שבשבילו נכנסתם לתופת הזאת...שנה טובה

תקוה נחליאלי:

מוטי מחותני היקר, כלל לא ידעתי שנלחמת בסיני. היינו אז רחוקים במונטווידאו. למרות שהשעה כבר אחרי 4 לפנות בוקר, קראתי בנשימה עצורה את סיפור הגבורה שלך. וטוב שסיפרת אותו וכל כך רהוט וכואב... ברכותי לשנה החדשה, שתהיה טובה מקודמתה, ושלא נדע עוד מלחמה.

שמוליק פרידמן:

שנה טובה ושל עשיות גדולות...תמשיך להיות גדול מהחיים ☺
יש סיבות טובות להכיר אדם טוב כמוך מוטי!!!!!!

שחר דודאי:

גיבור... איש יקר ואהוב. שנה טובה רק שקט רוגע ונחת. אוהב אותך.

מבושמת ליעלי ביתי:

וואו איזה סיפור מטורף...
כמה כוחות היו לו, לאבא המתוק שלך...

עכשיו אני בטוחה שהוא ימצא בעצמו את הכוח בזה להילחם שוב על חיים טובים ורגועים, כי הוא קיים בתוכו!!

אוהבת
בוס

בושמת:

מוטי איזה כוחות ואיזו תושייה מדהימה! הוכחת שיש לך את זה ותמיד תוכל להשתמש בכוח הזה כשתצטרך! תזכור את זה...

שירי לידאי:

קראתי הכל ברצף, בנשימה עצורה
וואו יעלי. אין לי מילים. מוטי- אתה מדהים. זה עצוב, מדהים, מזעזע, מרגש, מטלטל, כואב. איך חיים עם התופת הזו?

מוטי רוזנברגר

היי שירי מתוקה...קשה...אבל החיים ממשיכים. שנה טובה

יערה דיין:

היה מרתק לקרוא על אומץ ליבך, ופעם ראשונה שלי לקרוא על המלחמה שהתחילה קצת אחרי שיצאתי לאוויר העולם ובה גם דודי נהרג, ברמת הגולן. מאחלת לך מעתה שהכאב יתפוגג ושהרעש יהפוך למנגינה רגועה ושלווה. שנה טובה וד"ש חם לדפי

רגינה:

מוטי, אתה איש מיוחד! הרבה בריאות ושנה טובה!

ליאל דהן:

מוטי היקר!
קראתי בעניין רב את שעברת,
מרגש מאוד ובעיקר חשוב שכתבת לפחות לדור שלנו שיבין שאנשים נלחמו בשביל שנוכל לחיות פה.
אתה בן אדם יקר מאוד, חלק מה"סיפורים" סיפרת לי בזמן שחיקית לצבי שיבוא לשחות חחח (כי קבעתם, במידה
והוא לא חזר לישון)
אבל עכשיו הכל מתחבר!
תהיה חזק ובריא ושמח כמו שאתה
דש לדפי ולקטנה.. וגעגועים ☺

מוטי רוזנברגר

הי לאל המתוק...כייף לשמוע אותך.. אהבה וחיבוק ענק

ויני בן שלמה:

סיפורי גבורה. כל הכבוד. ולחשוב שהייתם ממש ילדים אז...

מוטי רוזנברגר

ק..היינו ילדים..האמת שנשארו ילדים. שנה טובה ויני

לי אציל:

מדהים! אין מילים, מרגש, מעורר התפעלות, הותרת אותי ללא מילים! שתהיה שנה טובה!

מוטי רוזנברגר

הי לי..ואאאו..שנים! חיבוק ושנה טובה

לי אציל

אכן שנים, ולחשוב על כל אותן שיחות ארוכות שהיינו מנהלים בקראון, בלי לדעת כלום על מה שמעבר, מאחלת לך רק טוב!

מיכל ננדן גור:

בנשימה עצורה קראתי כל מילה. דברייך מציירים את התמונה באופן כה אנושי וברור ונוגע, סיפורים שהיו לי עד עתה עמומים משהו קיבלו ממד ועומק וסוג של הבנה (רק סוג של, כי אכן, כבר נאמר, זר לא יבין). כבר במפגשנו הראשון נשטפתי בחומך ושמתח החיים שבך, היום אני מבינה מה רבה עוצמתה. אוהבת אותך. ננדן

מוטי רוזנברגר

היי מיכל...תודה על המילים החמות...ניפגש בעוד הרבה שמחות במקומות הרחוקים ששם שמחנו ורקדנו וגם במקומות היותר קרובים...שנה טובה לך ולקטנה...

יואב לויף:

מוטי היקר. קראתי בנשימה אחת את התיאור המצמרר הזה. אפילו סרטי המלחמה הסוראליסטיים ביותר לא יכולים להתחרות עם מה שעברתם שם. אני לא מקנא בך ובחברייך על מה שעברתם, אבל מברך על התושייה והגבורה (וגם לא מעט מזל) שהותירה אתכם בחיים, נגד כל הסיכויים. תודה על השיתוף בחוויות, ואני תוהה אם מבחינתך הכתיבה עליהן הייתה יותר משחררת או יותר מעוררת את הטרואמה.

מוטי רוזנברגר

תודה יואב...מעוררת..ובסופו של דבר כנראה משחררת...יאללה...ממשיכים לרוץ ☺. בפעם הבאה תתכן את סוף הריצה אצלי בבית ותיכנס לקפה.

ברטי אוחיון:

מוטי
קראתי. פשוט מרתק
תיאור מצמרר, אשר בחלקו כתבתי בספרי "נשארנו שם"
יישר כח ושנה טובה לך ולבני ביתך

תמר הריס:

עדיין קוראת ובוכה.

מוטי רוזנברגר
חיבוק

משה נסב:

Moty, you are wonderful. I'm in Munich, I fly a lot, but not to Poona, lots of business trip in Nepal, India, Thailand, China.....and Israel. Feel good. life is good

מוטי רוזנברגר
מוישראל...איזה כייף לשמוע שהחיים יפים...תבוא לבקר כשאתה בארץ. חיבוק.

מירי פלד:

מוטי היקר קראתי נפעמתי מדהים ומזעזע הסיפור שלך והאומץ לספר בכנות ישירה כזו חיבוק ושנה טובה

רוחי גולדמן (אחות של מיכה גולדמן ז"ל):

מוטי שלום. התרגשתי הן מהכתבה והן בשיחה איתך. אשמח לקבל ממך את הגרסה הארוכה של הכתבה וגם להיפגש איתך כשאחזור מחו"ל (אני נוסעת לבקר את נכדי). כל טוב, גמר חתימה טובה- רוחי

מוטי רוזנברגר
חיבוק...גדול

דפנה ריבלין:

גיבור...גמר חתימה טובה ושנה טובה לך ולכל המשפחה...

שמוליק פרטמן:

מוטי, לקרוא ולא להאמין. יותר משנתיים נפגשנו יום יום, בקר בקר לפעמים אחר הצהרים, התכוננו יחד לבחינות, בילינו שיחקנו טניס. ואתה "דממה" לא יצא הגה מפיו. תמיד צחקת וחיוך על פניך. סיפורך הדהים אותי. גבר, גיבור!

מוטי רוזנברגר
היי שמוליק חבר יקר...ואני ממשיך לצחוק. תהיה בקשר. שנה טובה וחיבוק גדול...

חניטה טנא:

מוטי, אתך היום.....אוהבת, יום קשה לכולנו.....

מוטי רוזנברגר

כן...יום קשה...אתכם תמיד. חיבוק ואהבה.

בצלאל וייס:

שלום מוטי רוזנברגר , איפו שכתבתה בראש ההר וממנה עלו להבות מההפצצה המצרית , ההר זה המפקדה של טסה, ואת הלהבות צילמתי בצבעוני, על זה כתבה ענת יהלום, המח"ט אמנון רשף, ואיה היסטוריון, רק לי יש את התמונות, ובזמן שעקפתם את טסה היה שם טנק עם צריח הפוך מג"ח מ-48 מס' 818713 שאתו חזרו שני צוותים פצועים ושניים קיבלו צל"ש צילמתי גם את הטנק הזה , וייס ישראל israel1010@013net.net

דני בר:

אני שמח שנשאתר כדי לספר את הסיפור...עבורך...עבור אלה שלא חזרו..

סיגל אדלמן:

....תודה על העוז והתמימות.

יורה נחשתן:

זה טיב החומר.....

דינה ברוך:

קשה לאמין שאנשים יכולים להיות כל כך חזקים ולעבור את הדברים בחיים כזכותם אנו חיים תודה

Haim Bitterman:

חזק חזק חזק מאד.....ומי שלא מכיר את ההרגשה הזו לא יבין לעולם מה זה להיות חייל ישראלי או ישראלי בכלל.

ברטי אוחיון:

חברים

שיתפתי את סיפורו המדהים של מוטי רוזנברג מגדוד 79-פלוגה ח'. אכן מוטי גיבור אשר שרד את המלחמה. בתיאוריו הוא ממש משתף אותך בחוויה הקשה של המלחמה. בספרי "נשארנו שם" התמקדתי בלחימתו של גדוד 79-גדוד הקמט, בעיקר מהיום השני של הלחימה. מאחר וגדוד הקמט ביום הראשון של הלחימה היה בדרכו לתעלה. כתבתי בספרי על גדוד 79 המקורי, אך לצערי הגדוד הזה הושמד כמעט לחלוטין ביום הראשון של המלחמה ושרידי הגדוד חברו לגדוד הקמט ואימצו את שם הגדוד-79. שני קצינים מהגדוד, אשר סידרו וחיגו תור, הצטרפו לפלוגה שלי-פלוגה ח' של איבר. אך שניהם נהרגו. אני מביא כאן צילום של שני עמודים מהספר שלי המתארים בקצרה את קורות פלוגה ח'. אך ללא ספק התיאור של מוטי מלא, ממצה וממש משתף אותך בחוויה הקשה של המלחמה. מצאת לנכון להביא גם צילום של טופס בו החתימו את כל הפלוגה על שי לחג. הטופס באדיבותו של רס"פ הפלוגה מרציאנו. כמובן כל הדמויות בסיפורו של מוטי מופיעים ברשימה ומצמרר לחשוב שזו כנראה היתה חתימתם האחרונה של חברינו מגדוד 79 שנפלו במלחמה. יהי זכרם ברוך.

בני טרן:

ברטי, אני קורא את הסיפור של מוטי וזה מדהים, אגב אני הוא הסמג"ד שנתן פקודה לברוידא לנטוש את הטנק ולהציל את עצמו... אך הוא בקול בוטח אומר לי, כאילו נזף בי לימדו אותי שלא נוטשים טנק... השטח שרץ מצרים יורים כמו מטורפים. קיבל עיטור העוז.

חגי תור, היה אצלי חייל כמ"פ בצמ"פ (נדמה לי מחזור נובמבר) ואלי ששון היה אצלנו מ"פ בגדוד, אני רואה עכשיו איך אנחנו מסתערים צפונה מול מגנן נ"ט והטנק של אלי נפגע, עולה באש, אלי עף מהצריח ולא מעט זמן לוקח לחלצו, כל מי שמתקרב נפגע. אלי קיבל את עיטור העוז על לחימתו האמיצה לאורך המלחמה. יהי זכרם ברוך.

עוזי לוי:

מוטי שלום
קראתי בלא מעצור את סיפורך המדהים.
איזה בזבז של כשרון, זיכרון וכתובה יוצרת.
בוא, חזור 40 שנים אחורה בזמן ושנה את עיסוקך לסופר, או שתתחיל היום.
למרות הכרות רבת שנים לא ידעתי על חלקך המדויק במלחמה.
אני מאחל לך אריכות ימים בבריאות שלמה, כולי תקוה כי פתיחת העבר היא פתיחת עתיד טוב יותר לנפש פגועה.

מאחל לך שהצפת הזיכרונות תהווה ריפוי עצמי ותזכור שבזכותך ובזכות אחרים כמוך שרדנו עד היום.

עוזי לוי

יוסף אגוזי:

תאום קנה במצב בו היית? פשוט לא ייאמן. אבל, זה בעצם מסביר הכל! מקצוענות ברמה הכי גבוהה!
אני הייתי מילואימניק בגדוד 407, סופחנו לחטיבה 14 לאחר שלא נשארנו כמעט טנקים מתפקדים, כך שהיינו שנינו תחת פיקודו של רשף. הספור שלך מהמם, בגללך ושכמותך עצרנו את הפלישה המטורפת ההיא.
יוסי אגוזי

ירון כהן:

קראתי אצלך עכשיו בפעם הראשונה תיאור כל כך מפורט של הקרב בלילה הראשון, משהו שפתח לי עוד זווית. סיפור מדהים הסיפור שלך. היינו ממש קרובים באותו לילה, ארבעה טנקים במתחם ענקי מלא חיילים מחופרים עם כלי נ"ט. זוכר היטב את הלחימה הצפופה בתוך המתחם ואת הדריסה המאסיבית. זכור לי במעורפל שהקשר התנתק, וכשיצאנו מהמתחם והתברר שאתם לא נמצאים אשי החליט לחזור לחפש אתכם. חזרנו אבל לא מצאנו. מה שעשית שם זה בלתי נתפס.

מוטי רוזנברגר:

תודה אגוזי. ולירון: כן.. היינו קרובים באותו הלילה... ולכן אני מרגיש קרוב גם עכשיו... אחרי 40 שנים... הכתיבה והחוויות שלך גם מדהימות. לא סתם יש 240 שיתופים... היינו ילדים... תמימים... וכנראה גם נשארנו כאלה... לילה טוב חבר..

עופר קור:

"אפוקליפסה עכשיו" זה סיפור ערש לפעוטות, לעומת הסצנות שאתה מתאר מוטי, בריאליזם ובדייקנות מצמררים, מהלילה הראשון של קרב הבלימה.

מירי שינפלד:

ועדיין עסוקים בחיטוט בפצע המדמם הזה, במי ניצח, הם או אנחנו... כשבעצם כולנו מפסידיים כל הזמן. נכון שבינתיים הכוח הוא השפה השלטת בשכונה, אבל יש גם שפות חדשות של אלו שמחפשים את ההדברות. הבעיה היא שקולם בקושי נשמע. מה שנכתב כאן חזק ונוגע ללב. אני מבינה את הצורך לעסוק בזה עוד ועוד. גם לי זה קורה שאני אומרת "די, אי אפשר לקרוא על זה עוד". ואז קוראת עוד עדות ועוד תיאור. זה סוג של טיפול שאנחנו חייבים לעצמנו.

אבל אין ספק שיבוא יום ונצטרך לקחת אחריות על החיים שלנו כאן. וזה אומר לשנות את המינון בין כוח להכלה. לפנות אנרגיה להדברות, הכלה וקבלה של האחר. אי אפשר לצפות שזה יגיע רק מהמנהיגים, שאומץ לבם ניכר עד כה בעיקר בשדה הקרב (לא מזלזלת בזה, אני פה בזכותם). שדה ההדברות דורש לא פחות אומץ. כל אחד שמדבר על זה חייב לקחת על עצמו אחריות, לחשוב מה הוא כפרט יכול לעשות למען הדיאלוג. אני לא מדברת על שלום. זו מילה גדולה שלפעמים מתרוקנת מתוכן. וכמו האופק, רק מתרחקת ככל שמנסים להתקרב אליה. אני מדברת רק על הכרות והדברות. ועד אז חג שמח ושנה טובה.

ברוך גאולה (היה בטנגה שירה עלי):

35 שנים שכחתי מהמלחמה ההיא. ופתאום ביום אחד התערבלו לי החיים. סבלת הרבה. הגיהנום רצה אותך ולא קיבל אותך. יש לך זכות בעולם הבא של צדיק מעולה. מה שעבר עליך זה עינוי לנפש. כולם רצו להרוג אותך ולא הצליחו. יורם לוי הנהג של הטנגה אמר שזה מזל גדול שהוא לא זה שנהג באותו הזמן, כי לפני זה הוא דרס המוני חיילים מצריים, ומיד היה עולה עליכם. אתה לא מבין איך נראיתם: כמו חוליה מצרית שבאה עלינו.

איבון רבין:

תודה מוטי.
לא יאומן!!!
בזכותכם ממשיכים!!!
מועדים לשמחה!!!
איבון

פנינה פאפי פאלר:

סיפורי הגבורה ההרואיים של המלחמה ההיא הטירוף הבלתי נתפס של גלי הצונאמי שהתנפצו על הטנקים הבודדים שהיו שם, רק מי שהיה שם יכול להבין איזה תעצומות נפש ואומץ לב היה צריך בכדי לעבור את התהום שנפערה וקרעה אותנו לגזרים....

יאיר בית זית:

ברוך, מוטי, יורם, איתן וכל האחרים שהיו במלחמה ההיא לפני 40 שנים. רציתי רק לשתף אתכם ולהעביר אליכם מסר. ישנם דורות של ישראלים, אלפים ומאות אלפים שלא משתינים עליכם בקשת אלא פורסים מעליכם קשת של ברכה, דאגה ושלום. תודה לכם החיים והמתים, בזכותכם אני חי את חיי ומגדל את משפחתי כאן.

שנטם רוב:

וואו מוטי יקירי, התרגשתי כל כך...באמת שכל מילה שאוסיף, נדושה תהיה. התיאור חי כל כך (הכי קרוב שכנראה אוכל להגיע)...כל כך הרבה עוצמה טמונה בך. חיבוק ענק!!! תודה על השיתוף.

חגית חרמון:

מוטי יקר קראתי בנשימה עצורה ומאז הסיפור שלך נכנס לי ללב ומסרב להתפנות משם. תודה על האומץ העצום שלך לחלוק אתנו את האפלה הזו ותודה על כך שבחרת להמשיך לצחוק...אתה אדם מיוחד במינו!

זאב לביא:

מדהים ומרגש עד דמעות.

:Meir Sergio Neistat

היי מוטי, כרגע סיימתי לקרוא את סיפורך, כל כולי מצומרר מהסיפור הכתוב כל כך ברגש, חיבוק גדול ממני